

**UCHWAŁA NR XVI.141.2020
RADY MIEJSKIEJ W MAKOWIE PODHALAŃSKIM**

dnia 18 marca 2020 r.

**w sprawie : przyjęcia sprawozdania merytoryczno-finansowego oraz finansowego za 2019r.
z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim.**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym /tekst jednolity Dz.U. 2019 r., poz. 506 późn. zm./ w związku art. 110 ust. 9 ustawy dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej /tekst jedn. Dz.U. 2019r. poz. 1507 późn. zm./, **-Rada Miejska w Makowie Podhalańskim uchwala, co następuje:**

§ 1. Przyjąć sprawozdanie merytoryczno-finansowe za 2019 r. i sprawozdanie finansowe za 2019 r. działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim stanowiące: *Sprawozdanie merytoryczno-finansowe za 2019r. Załącznik Nr 1* oraz *Sprawozdanie finansowe za 2019 r. Załącznik Nr 2* do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie Uchwały powierza się Burmistrzowi Makowa Podhalańskiego.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie dniem podjęcia.

Przewodniczący Rady
Miejskiej

Edward Orawiec

Załącznik Nr 1 do uchwały Nr XVI.141.2020
Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim
z dnia 18 marca 2020 r.

SPRAWOZDANIE

merytoryczno - finansowe
Z DZIAŁALNOŚCI
MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
W MAKOWIE PODHALAŃSKIM
ZA 2019 ROK

MARZEC 2020

SPIS TREŚCI

<i>Wstęp</i>		4
I	<i>Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na realizację zadań</i>	6
II	<i>Struktura zatrudnienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim</i>	9
III	<i>Informacje ogólne</i>	11
	3.1 <i>Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim</i>	11
	3.2 <i>Akty prawne stanowiące podstawę do działalności działu pomocy środowiskowej w MOPS w Makowie Podhalańskim</i>	12
IV	<i>Dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej</i>	15
	4.1 <i>Odbiorcy Pomocy Społecznej</i>	15
	4.2 <i>Powody przyznawania pomocy</i>	15
	4.3 <i>Wydane decyzje administracyjne</i>	20
V	<i>Realizacja budżetu</i>	23
	5.1 <i>Zasilki stałe oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne</i>	23
	5.2 <i>Zasilki okresowe</i>	24
	5.3 <i>Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy</i>	25
	5.4 <i>Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”</i>	28
	5.5 <i>Sprawianie pogrzebu</i>	32
	5.6 <i>Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów</i>	32
	5.7 <i>Usługi opiekuńcze</i>	33
	5.8 <i>Specjalistyczne usługi opiekuńcze</i>	34
	5.9 <i>Zabezpieczenie schronienia dla osób bezdomnych zgodnie z wymogami ustawowymi</i>	35
	5.10 <i>Dodatki mieszkaniowe</i>	36
	5.11 <i>Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie</i>	37
	5.12 <i>Wspieranie Rodziny i System Pieczy Zastępczej</i>	39
	5.13 <i>Karta Dużej Rodziny</i>	41
	5.14 <i>Świadczenia opieki zdrowotnej</i>	43
	5.15 <i>Współpraca ze Stowarzyszeniem „Nadzieja”</i>	44
	5.16 <i>Prace społecznie użyteczne</i>	44
	5.17 <i>Projekt „Małopolski Tele-Anioł”</i>	45
	5.18 <i>Wigilia</i>	46
VI	<i>Realizacja projektów na terenie Gminy Maków Podhalański</i>	47
	6.1 <i>Projekt „PERSPEKTYWY”</i>	47
	6.2 <i>Projekt socjalny „Pomagamy Zauważyć - W SOBIE MASZ SIŁĘ”</i>	49

VII	Praca socjalna	51
VIII	Realizacja świadczeń rodzinnych	53
	8.1 Świadczenia rodzinne	53
	8.2 Świadczenia opiekuńcze	57
	8.3 Świadczenie rodzicielskie	61
IX	Zasiłki dla opiekunów	64
X	Jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł – „Za życiem”	66
XI	Realizacja Funduszu Alimentacyjnego i Zaliczki Alimentacyjnej	68
	11.1 Przyznawanie świadczeń z Funduszu Alimentacyjnego	68
	11.2 Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych	70
	11.3 Zaliczka Alimentacyjna	74
XII	Świadczenia Wychowawcze 500+	75
XIII	Świadczenie „Dobry start”	78
	Podsumowanie	80

Wstęp

Pomoc społeczna stanowi instytucję polityki społecznej państwa, która za nadrzędny cel stawia umożliwienie osobom oraz rodzinom przezwycięzenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są w stanie samodzielnie rozwiązać pomimo wykorzystania własnych możliwości, zasobów czy uprawnień.

Zadaniem pomocy społecznej jest wspieranie rodzin lub osób w ich wysiłkach które zmierzają do zaspokojenia niezbędnych potrzeb, a także dają możliwość życia w warunkach które odpowiadają godności ludzkiej. Pomoc ta powinna mieć charakter przejściowy, gdyż jej ideą jest aktywna postawa i współpraca osób czy rodzin w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. Można stwierdzić, że pomoc społeczna pełni rolę tzw. „koła ratunkowego”, gdyż jako ostatnia zajmuje się rozwiązaniem problemów z różnych dziedzin m.in. niepełnosprawności, chorób, starości, bezdomności, uzależnień, a także związanych z niskim uposażeniem rencistów i emerytów.

Pomoc społeczna to również zinstytucjonalizowany system działań na rzecz osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Działania te realizowane są poprzez udzielenie świadczeń oraz wdrażanie usług, których celem jest poprawa sytuacji materialnej i społecznej tych osób. Należy zaznaczyć, że rodzaj, forma oraz rozmiar świadczenia z pomocy społecznej są adekwatne do okoliczności które uzasadniają jej przyznanie.

W roku ubiegłym Ośrodek realizował zadania z zakresu pomocy społecznej, udzielając świadczeń pieniężnych, pomocy usługowej, pracy socjalnej, pomocy rzeczowej i wsparcia środowiskowego.

Pracownicy socjalni oprócz przeprowadzania rodzinnych wywiadów środowiskowych na potrzeby pomocy społecznej oraz innych instytucji, przyznawania pomocy w w/w formach dodatkowo pomagali w załatwianiu spraw urzędowych, kompletowaniu i składaniu dokumentów dla celów ustalenia niepełnosprawności i stopnia niepełnosprawności, kompletowali dokumenty dla osób ubiegających się o umieszczenie w domach pomocy społecznej, ośrodkach rehabilitacyjnych, hospicjach i zakładach opiekuńczo-leczniczych oraz schroniskach. Interweniowali w sprawach kryzysowych w rodzinie, a także prowadzili pracę socjalną z rodzinami.

W trudniejszych sprawach związanych z zadaniem przemocy w rodzinie - pomoc prawną i psychologiczną dla podopiecznych Ośrodka świadczyli konsultant ds. prawnych i konsultant ds. psycholog. zatrudnieni w tut. Ośrodku na umowy zlecenia.

Praca socjalna to głównie poradnictwo w zakresie poszukiwania pracy, załatwiania spraw alimentacyjnych i rozwodowych, kierowanie na leczenie odwykowe i uczestnictwo w grupach wsparcia, nadzór nad prawidłowością sprawowanej władzy rodzicielskiej i kierowanie do sądów wniosków o jej nieprawidłowym wypełnianiu.

W 2019 r. zadania były realizowane w ramach środków finansowych przekazywanych przez Urząd Miejski w Makowie Podhalańskim, Wojewodę Małopolskiego, Marszałka - za pośrednictwem Urzędu Miejskiego w Makowie Podhalańskim oraz ze środków pozyskanych z UE.

W niniejszym sprawozdaniu zostały przedstawione formy pomocy, zakres oraz dane ilościowe dotyczące osób korzystających ze wsparcia.

Ponadto Ośrodek realizował również zadania z zakresu świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, jednorazowego świadczenia „Za życiem”, świadczeń z funduszu alimentacyjnego, świadczeń wychowawczych oraz programu „Dobry Start”.

W ramach wyżej wymienionych zadań Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim udzielał wsparcia w formie przyznawania i wypłacania należnych świadczeń oraz prowadził postępowania wobec dłużników alimentacyjnych mających na celu ściągnięcie zaległości.

Przestawiono również strukturę zatrudnienia w jednostce;

Głównym celem działalności Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim, na który zwrócona jest uwaga to wspieranie osób i rodzin w wysiłkach zmierzających do zaspokojenia niezbędnych potrzeb i umożliwienie im życia w warunkach odpowiadających godności człowieka poprzez realizację zarówno świadczeń pomocy społecznej jak i świadczeń wychowawczych, rodzinnych oraz z funduszu alimentacyjnego.

I. Wydatki Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej na realizację zadań

<i>Zadania własne finansowane przez gminę</i>	<i>kwota</i>	<i>Zadania własne finansowane przez Wojewodę</i>	<i>kwota</i>	<i>Zadania zlecone finansowane przez Wojewodę</i>	<i>kwota</i>
<i>Utrzymanie Ośrodka</i>	641 323,33	<i>Utrzymanie Ośrodka</i>	152 775,46	<i>Realizacja ustawy „Pomoc państwa w wychowywaniu dzieci”</i>	15 019 562,96
<i>Projekt socjalny</i>	246,00	<i>Projekt socjalny</i>	56 858,77	<i>Realizacja świadczeń rodzinnych</i>	5 813 310,03
<i>Program „Posiłek w szkole i w domu” 20%</i>	43 909,94	<i>Program „Posiłek w szkole i w domu” 80%</i>	175 639,76	<i>Realizacja świadczeń rodzicielskich</i>	356 225,80
<i>Zasiłki celowe program „Posiłek w szkole i w domu” 20%</i>	18 081,00	<i>Zasiłki celowe program „Posiłek w szkole i w domu” 80%</i>	72 324,00	<i>Realizacja świadczeń FA</i>	358 923,61
<i>Zasiłki okresowe</i>	2 815,94	<i>Zasiłki okresowe</i>	262 034,06	<i>Realizacja świadczeń zasiłku dla opiekuna</i>	78 785,44
<i>Zasiłki celowe</i>	137 506,25	<i>Zasiłki stałe</i>	572 949,24	<i>Ochrona zdrowia</i>	1065,04
<i>Zakup usług w DPS</i>	293 917,81	<i>Składki zdrowotne</i>	41 920,42	<i>Składki zdrowotne</i>	27 673,47
<i>Stypendia szkolne</i>	7 285,51	<i>Stypendia szkolne</i>	65 569,54	<i>Karta Dużej Rodziny</i>	1 722,09
<i>Wsparcie rodziny i piecza zastępcza</i>	33 953,36	<i>Wsparcie rodziny i piecza zastępcza</i>	19 486,00	<i>Realizacja Rządowego Programu „Dobry start”</i>	659 014,62
<i>Usługi opiekuńcze</i>	17 174,33	<i>Specjalistyczne usługi opiekuńcze</i>	4 000,00	<i>„Za życiem”</i>	20 618,55
<i>w tym projekt socjalny</i>	13 985,94				
<i>Umieszczanie dzieci w rodzinach zastępczych</i>	36 697,40				
<i>Prace społeczno-użyteczne</i>	9 908,00				
<i>Dodatki mieszkaniowe</i>	45 229,86				
<i>Pozostała działalność / schroniska</i>	6 587,00				
RAZEM:	1 294 635,73		1 423 557,25		22 336 901,61

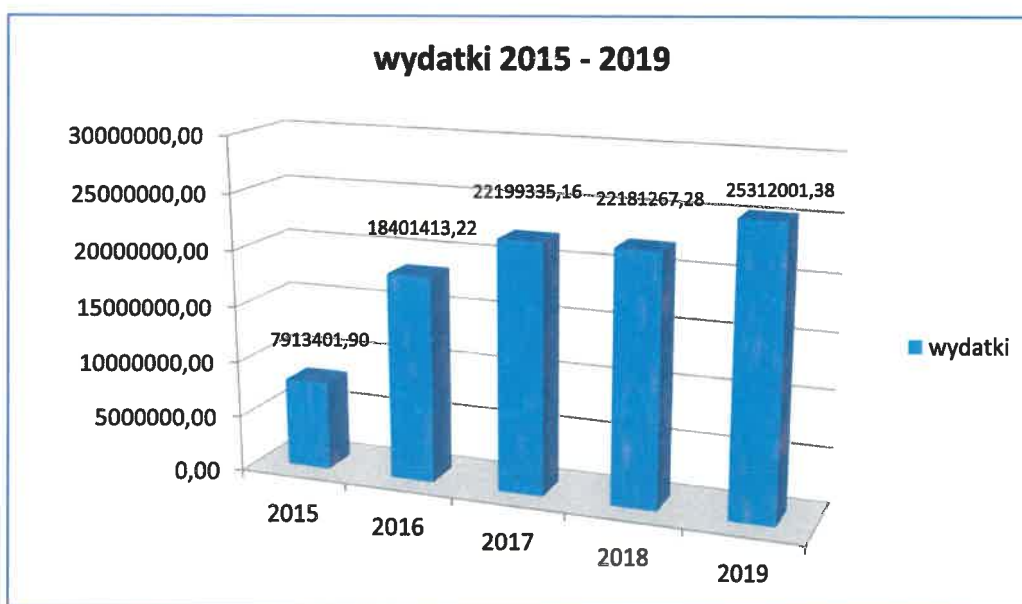
<i>Zadania zlecone finansowane przez EFS</i>	<i>kwota</i>
<i>Projekt „PERSPEKTYWY</i>	256 906,79

Ogółem wydatki w 2019 r. wyniosły 25 312 001,38 zł z tego: 1 294 635,73 zł pokrył budżet gminy (5,11%), natomiast 24 017 365,65 zł, pokrył budżet państwa w tym środki z EFS (94,89%).

W 2019 r Ośrodek wydał 25 312 001,38 zł a w porównaniu z rokiem 2018 wzrósł o 14%.

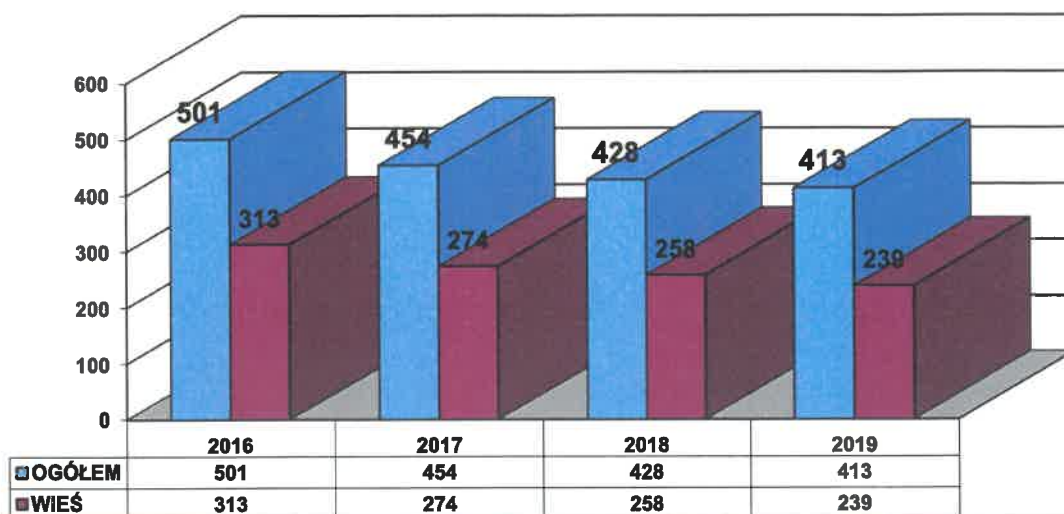
Na wzrost wydatków wpłynęła realizacja zadania: świadczenia wychowawcze 500+ oraz świadczenia „Dobry start” – natomiast wydatki na świadczenia z pomocy społecznej ulegają zmniejszeniu.

WYDATKI				
2015	2016	2017	2018	2019
7 913 401,90	18 401 413,22	22 199 335,16	22 181 267,28	25 312 001,38

Budżet zaspokoił podstawowe potrzeby osób oczekujących i pozwolił na realizację nałożonych zadań.

**LICZBA RODZIN KORZYSTAJĄCYCH ZE ŚWIADCZEŃ
POMOCY SPOŁECZNEJ
W LATACH 2016 - 2019**

Liczba rodzin i osób objętych pomocą na przestrzeni lat 2016-2019 zmienia się – występuje tendencja malejąca

II. Struktura zatrudnienia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim

Stan zatrudnienia

	<i>stanowiska</i>	<i>2019</i>
	<i>Kierownik</i>	<i>1 etat</i>
	<i>Główny Księgowy</i>	<i>1 etat</i>
	<i>Pomoc administracyjna</i>	<i>1 etat</i>
	<i>Pracownicy Socjalni</i>	<i>7 etatów</i>
	<i>Pracownicy świadczeń rodzinnych</i>	<i>2 etaty</i>
	<i>Pracownik świadczeń alimentacyjnych,</i>	<i>1 etat</i>
	<i>Pracownicy świadczeń wychowawczych „500+”</i>	<i>2 etaty</i>
	<i>Asystent rodziny</i>	<i>1 etat</i>
	<i>Konsultant ds. prawnych</i>	<i>umowa zlecenia</i>
	<i>Konsultant ds. psycholog.</i>	<i>umowa zlecenia</i>
	<i>Liczba osób zatrudnionych ogółem:</i>	<i>18</i>
	<i>Liczba etatów</i>	<i>16</i>

Koszty utrzymania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w lata 2018-2019 - rozdział 85219

2018		
<i>OPS środki własne</i>	<i>OPS środki dotacji</i>	<i>razem</i>
<i>619 463,38</i>	<i>146 702,46</i>	<i>766 165,84</i>
2019		
<i>OPS środki własne</i>	<i>OPS środki dotacji</i>	<i>razem</i>
<i>641 323,33</i>	<i>152 775,46</i>	<i>794 098,79</i>

Obserwujemy wzrost wydatków na energię elektryczną, utrzymanie pomieszczeń OPS, wzrost ubezpieczenia mienia, środki czystości itp.

Środki finansowe na utrzymanie Ośrodka przeznaczone zostały w szczególności na:

wynagrodzenia pracownicze, składki na ubezpieczenia społeczne, składki na fundusz pracy, wynagrodzenia bezosobowe /umowy zlecenia: konsultant ds. prawnych, konsultant ds. psycholog.

w zadaniu przemoc w rodzinie/, dodatkowe wynagrodzenia roczne /trzynasta pensja z pochodnymi/, nagrody jubileuszowe, wynagrodzenie Inspektora Ochrony Danych, odpisy na ZFŚS, zakupy, usługi informatyczne, naprawa sprzętu (komputery, drukarki, kopiarki, niszczarki), usługi, szkolenia pracownicze, delegacje, opłaty licencyjne, podatek od nieruchomości, ubezpieczenie majątkowe, energię elektryczną,, co, wodę, kanalizację, miesięczne opłaty za przesyłki pocztowe, miesięczne opłaty za wypłatę świadczeń w Urzędzie Pocztowy, usługi telekomunikacyjne, zakup artykułów chemicznych, przemysłowych, biurowych, badania lekarskie, ekwiwalenty, utrzymanie Ośrodka i inne.

III. Informacje ogólne

3.1 Zadania z zakresu pomocy społecznej realizowane przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim:

Zadania własne:

1. opracowanie i realizacja Gminnej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych;
2. sporządzanie, zgodnie z art.16a ustawy o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.), oceny w zakresie pomocy społecznej;
3. udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom potrzebującym;
4. opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania bezpośredniej, osobistej opieki nad długotrwale lub ciężko chorym członkiem rodziny oraz wspólnie niezamieszkującymi matką, ojcem lub rodzeństwem;
5. praca socjalna;
6. pomoc osobom mającym trudności w przystosowaniu się do życia po zwolnieniu z zakładu karnego;
7. sporządzanie sprawozdawczości oraz przekazywanie jej właściwemu wojewodzie, w formie dokumentu elektronicznego, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego;
8. prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
9. opracowanie i realizacja projektów socjalnych;
10. podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej wynikających z rozeznaczonych potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;
11. przyznawanie oraz wypłata zasiłków celowych oraz zasiłków celowych specjalnych;
12. przyznawanie oraz wypłata zasiłków okresowych;
13. przyznawanie oraz wypłata zasiłków stałych;

14. *opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne osobom które korzystają ze świadczeń, zgodnie z ustawą o pomocy społecznej;*
15. *udzielanie schronienia;*
16. *przyznawanie pomocy rzeczowe, pomocy w naturze;*
17. *dożywianie dzieci;*
18. *świadczenie usług opiekuńczych;*
19. *przyznawanie zasiłków celowych na pokrycie kosztów związanych ze zdarzeniem losowym;*
20. *sprawianie pogrzebów, w tym osób bezdomnych oraz przebywających w ZOD, ZOL oraz DPS;*
21. *prowadzenie i zapewnienie miejsc w mieszkaniach chronionych;*
22. *diagnoza problemów społecznych celem wdrażania nowych programów pomocowych;*
23. *udzielanie informacji na temat praw i uprawnień z zakresu pomocy społecznej;*
24. *prowadzenie procedury umieszczenia w DPS, ZOL;*
25. *opracowanie i realizacja projektów socjalnych;*
26. *współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach oraz realizacji Programu Aktywizacja i Integracja, o którym mowa w przepisach o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy.*
27. *organizacja prac społecznie użytecznych;*

Zadania zlecone:

- 2 *organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi;*
- 3 *przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z kłęską żywiołową lub ekologiczną;*
- 4 *wydawanie decyzji potwierdzających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych;*
- 5 *realizacja innych zadań które wynikają z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin po zapewnieniu odpowiedniego wsparcia;*

3.2 Akty prawne stanowiące podstawę do działalności działu pomocy środowiskowej w MOPS w Makowie Podhalańskim

1. *Ustawa z dnia 8 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. 2019 poz. 506. z późn. zm.)*
2. *Ustawa z dnia 21 listopada 2008 r. o pracownikach samorządowych (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1282.),*
3. *Ustawa z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1507 z późn. zm.),*

4. *Ustawa z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1111 z późn. zm.),*
5. *Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz.U. 2020 poz. 218),*
6. *Ustawa z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (t.j. Dz.U. 2018 poz. 1878 z późn. zm.),*
7. *Ustawa z 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (t.j. Dz.U. 2019 poz. 2277 z późn. zm.),*
8. *Ustawa z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (Dz.U. 2019 poz. 1482),*
9. *Ustawa z dnia 13 czerwca 2003 r. o zatrudnieniu socjalnym (t.j. Dz.U. 2020 poz. 176 z późn. zm.),*
10. *Ustawa z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (t.j. Dz.U. 2019 poz. 688 z późn. zm.),*
11. *Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych),*
12. *Rozporządzenie Ministra Polityki Społecznej z 22 września 2005 r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz. U. Nr 189, poz. 1598 ze zm.),*
13. *Uchwała nr XXXVII.369.2018 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 26 września 2018 r. w sprawie: szczegółowych warunków przyznawania i odpłatności za usługi opiekuńcze i specjalistyczne usługi opiekuńcze, z wyłączeniem specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz szczegółowych warunków częściowego lub całkowitego zwolnienia z opłat, jak również trybu ich pobierania.*
14. *Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta” (Dz. U. Nr 209, poz. 1245),*
15. *Ustawy z dnia 14.06.1960r. Kodeks postępowania administracyjnego (t.j. Dz.U. 2020 poz. 256 z późn. zm.),*
16. *Ustawy z dnia 25.02.1964 r. Kodeks rodzinny i opiekuńczy (t.j. Dz.U. 2019 poz. 2086 z późn. zm.),*
17. *Ustawy z dnia 23.04.1964 r. Kodeks cywilny (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1145 z późn. zm.),*
18. *Ustawy z dnia 17.11.1964r. kodeks postępowania cywilnego (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1460 z późn. zm.),*
19. *Ustawy z dnia 27.08.2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (t.j. Dz.U. 2019 poz. 1373 z późn. zm.),*

20. Uchwały nr XXVIII.268.2017 z dnia 27 września 2017 roku w sprawie : przyjęcia Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie na lata 2017 – 2021 Gminy Maków Podhalański.
21. Uchwała Nr XIII.116.2019 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie: trybu i sposobu powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Maków Podhalański.
22. Zarządzenie Nr 0050.164.2019 Burmistrza Makowa Podhalańskiego z dnia 15 listopada 2019 r. w sprawie: powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Maków Podhalański.
23. Ustawa z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (t.j. Dz.U. 2020 poz. 111)

IV. Dane dotyczące osób korzystających z pomocy społecznej

4.1 Odbiorcy Pomocy Społecznej

W 2019 roku pomocą pieniężną oraz niepieniężną zostało objętych ogółem 413 rodzin - w tym 1000 osób, z czego 239 rodzin zamieszkiwało na wsi. W porównaniu do roku 2018, gdzie pomocą objęto 428 rodzin, w tym 1065 osób z czego 258 rodzin ze wsi - zauważa się spadek o 19 rodzin i 65 osób w stosunku do roku poprzedniego. Z pracy socjalnej natomiast skorzystały 223 rodziny, w tym 532 osoby.

Zjawiskami rodzącymi zapotrzebowanie na świadczenia pomocy społecznej są między innymi niepełnosprawność, długotrwała lub ciężka choroba, bezrobocie, ubóstwo, bezradność.

Prawo do świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej w 2019 r. przysługiwało rodzinom i osobom, których:

- dochód na osobę w rodzinie nie przekraczał zgodnie z kryterium:

- na osobę samotnie gospodarującą	-	701 zł
- na osobę w rodzinie	-	528 zł
- w rodzinie musiała występować co najmniej jedna z dysfunkcji, zaburzająca prawidłowe funkcjonowanie rodziny.

Dysfunkcje te, to w szczególności: ubóstwo, sieroctwo, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa lub wielodzietności, bezrobocie, niepełnosprawność lub długotrwała choroba, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego, alkoholizm lub narkomania, trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego oraz klęska żywiołowa lub ekologiczna.

4.2 Powody przyznawania pomocy

W 2019 roku z pomocy społecznej korzystały następujące grupy osób:

osoby bezrobotne i poszukujące pracy, osoby niepełnosprawne, osoby długotrwale chore, rodziny niepełne, rodziny wielodzietne, rodziny zagrożone alkoholizmem, osoby bezdomne, osoby opuszczające zakład karny i inne.

Powody przyznania pomocy

Powód trudnej sytuacji życiowej 2019r.	Liczba rodzin		Liczba osób w rodzinach
	Ogółem	w tym: na wsi*	
	1	2	3
UBÓSTWO	279	163	671
SIEROCTWO	1	1	1
BEZDOMNOŚĆ	5	2	5
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA	63	39	338
w tym:	54	34	304
wielodzietność			
BEZROBOCIE	114	55	302
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	158	92	276
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	248	143	477
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK - WYCH. I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	110	75	453
W tym:	49	33	147
rodziny niepełne			
rodziny wielodzietne	48	33	268
PRZEMOC W RODZINIE	2	0	10
ALKOHOLIZM	43	23	67
NARKOMANIA	0	0	0
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO	4	3	8
ZDARZENIE LOSOWE	0	0	0
SYTUACJA KRYZYSOWA	3	3	4

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

W 2019 roku najczęściej przyznawana była pomoc osobom, których dochody nie przekraczały ustawowego kryterium dochodowego – z powodu tzw. ubóstwa. Nie może być ono jednak jedyną przesłanką do uzyskania pomocy finansowej. Dlatego też kolejnym ważnym powodem przyznawania pomocy była niepełnosprawność, długotrwała choroba oraz bezrobocie.

Osoby niepełnosprawne, długotrwanie i ciężko chore to grupa osób, które z uwagi na zły stan zdrowia posiada stosowne orzeczenie kwalifikujące do pomocy finansowej w formie świadczenia rentowego lub zasiłku stałego. Niemniej jednak, z uwagi na niskie kwoty świadczenia oraz duże koszty związane z leczeniem osoby są częstymi klientami MOPS w Makowie Podhalańskim .

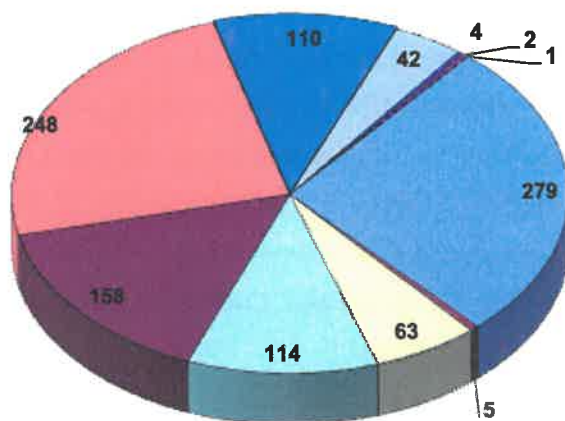
Wśród osób bezrobotnych które korzystały ze wsparcia znajdowały się zarówno osoby w młodym wieku które miały problem ze znalezieniem pracy z różnych powodów (uzależnienia, problemy komunikacyjne, niezaradność, brak kwalifikacji) jak i również osoby w wieku 50+ których problem z jej podjęciem stanowił wiek oraz brak lub nieaktualne kwalifikacje zawodowe. Przeszkodą do podjęcia zatrudnienia były także problemy zdrowotne.

Pracownicy socjalni w ramach pracy socjalnej podejmowali szereg działań zmierzających do poprawy ich sytuacji, równocześnie zabezpieczając finansowo osoby bezrobotne.

Do działań tych należy zaliczyć:

- pomoc w kompletowaniu wniosków do PCPR w celu uzyskania orzeczenia o stopniu niepełnosprawności,*
- pomoc w kompletowaniu wniosków do ZUS/KRUS w celu uzyskania świadczeń rentowych,*
- udział w projekcie PERSPEKTYWY- współfinansowanym przez Unię Europejską w ramach Europejskiego Funduszu Społecznego (kursy zawodowe, kurs prawa jazdy, poradnictwo zawodowe, staże), w wyniku którego 6 osób podjęło zatrudnienie,*
- udział w projekcie socjalnym „Pomagamy Zauważyć - W SOBIE MASZ SIŁĘ” współfinansowanym przez Wojewodę Małopolskiego,*
- prace społecznie użyteczne dla 10 osób,*
- poszukiwanie i przekazywanie ofert pracy, pomoc w napisaniu CV,*
- informowanie o możliwości udziału w projektach oraz kursach zawodowych organizowanych przez inne instytucje.*

POWODY PRZYZNANIA POMOCY 2019 ROK
/liczba rodzin/

- UBÓSTWO
- BEZDOMNOŚĆ
- POTRZEBA OCHRONY MACIERZYŃSTWA - WIELODZIECZNOŚĆ
- BEZROBOCIE
- NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ
- DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA
- BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK - WYCH. I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO - OGÓŁEM W RODZINACH NIEPEŁNYCH
- ALKOHOLIZM
- TRUDNOŚCI PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO
- PRZEMOC
- SYTUACJA KRYZYSOWA

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

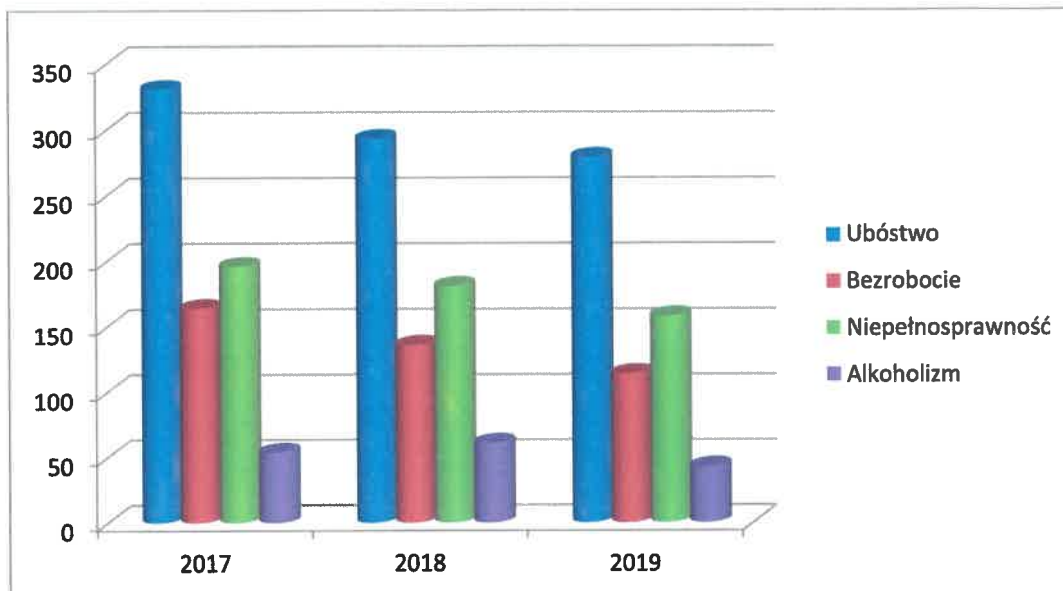
Z powyższych danych wynika, że ubóstwo związane jest w największym stopniu z długotrwałą lub ciężką chorobą, a także z niepełnosprawnością. Duże znaczenie ma również bezrobocie członka rodziny. Z powodu niepełnosprawności ze 158 korzystających ze świadczeń pieniężnych, aż 99 osób pobierało zasiłki stałe. Niewątpliwie duży wpływ na ubóstwo związane z niepełnosprawnością miały niskie świadczenia emerytalno-rentowe, pobierane przez członków rodziny. Na wysokość tych świadczeń wpływały niewysokie podstawy do naliczania emerytur, rent, a to w konsekwencji oznaczało, że na terenie Gminy wielu mieszkańców znajdowało się w trudnej sytuacji finansowej.

Mimo to, zaobserwowano poprawę sytuacji materialnej rodzin na którą wpływ miały m.in. działania pracowników socjalnych w ramach świadczonej pracy socjalnej. W efekcie nastąpił spadek osób korzystających ze świadczeń finansowych.

W poniższej tabeli zawarto dane dotyczące liczby rodzin dotkniętych trudną sytuacją finansową za okres ostatnich 3 lat.

POWÓD TRUDNEJ SYTUACJI ŻYCIOWEJ	2017	2018	2019
UBÓSTWO	331	293	279
SIEROCTWO	0	0	1
BEZDOMNOŚĆ	0	3	5
POTRZEBA OCHRONY MACIERZYNSTWA	66	70	63
w tym:	58	59	54
wielodzietność			
BEZROBOCIE	164	136	114
NIEPEŁNOSPRAWNOŚĆ	196	181	158
DŁUGOTRWAŁA LUB CIĘŻKA CHOROBA	284	278	248
BEZRADNOŚĆ W SPRAWACH OPIEK - WYCH. I PROWADZENIA GOSPODARSTWA DOMOWEGO – OGÓŁEM	117	118	110
PRZEMOC W RODZINIE	7	6	2
ALKOHOLIZM	54	61	43
TRUDNOŚCI W PRZYSTOSOWANIU DO ŻYCIA PO OPUSZCZENIU ZAKŁADU KARNEGO		4	4
SYTUACJA KRYZYSOWA		0	3

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Z powyższej tabeli oraz wykresu wynika, że nastąpił spadek liczby rodzin korzystających ze świadczeń pomocy społecznej z powodu ubóstwa, bezrobocia, niepełnosprawności, długotrwałej choroby, przemocy i alkoholizmu. Zauważa się natomiast niewielki wzrost dotyczący korzystania ze świadczeń z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa oraz bezdomności.

4.3 Wydane decyzje administracyjne

Przyznawanie świadczeń z pomocy społecznej oraz odmowa ich przyznania następowała i następuje w formie decyzji administracyjnej, wydawanej na podstawie KPA oraz stosownych ustaw.

	DECYZJE - WNIOSKI	2018 r.	2019r.
1.	<i>Decyzje z pomocy społecznej</i>	1461	1321
2.	<i>Decyzje ze świadczeń rodzinnych</i>	1159	1316
3.	<i>Decyzje ze świadczenia wychowawczego 500+</i>	1377	1861
4.	<i>Wnioski o przyznanie Świadczenia „Dobry start”</i>	1375	1402
4.	<i>Decyzje z funduszu alimentacyjnego</i>	66	52
5.	<i>Wnioski o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego</i>	56	89
6.	<i>Decyzje na przyznanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom /stypendia/</i>	186	132
7.	<i>Decyzje na dodatki mieszkaniowe</i>	31	33
8.	<i>Decyzje kierujące do ośrodka wsparcia Senior+</i>	30	29
9.	<i>Wnioski o wszczęcie postępowania administracyjnego Senior+</i>	30	29

Zródło: opracowanie własne Ośrodka.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

W powyższej tabeli zamieszczono dane dotyczące wydanych decyzji administracyjnych. Zauważa się spadek liczby osób korzystających z pomocy społecznej, przy jednoczesnym wzroście osób pobierających świadczenia wychowawcze 500+ oraz zasiłek rodzinny.

V. Realizacja budżetu

5.1 Zasiłki stałe oraz składki na ubezpieczenie zdrowotne

Zasiłek stały to świadczenie obowiązkowe, które jest przyznawane:

- pełnoletniej osobie samotnie gospodarującej lub pozostającej w rodzinie, która jest niezdolna do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy jeżeli jej dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- pełnoletniej osobie pozostającej w rodzinie, niezdolnej do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnej do pracy, jeżeli jej dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie są niższe od kryterium dochodowego na osobę w rodzinie.

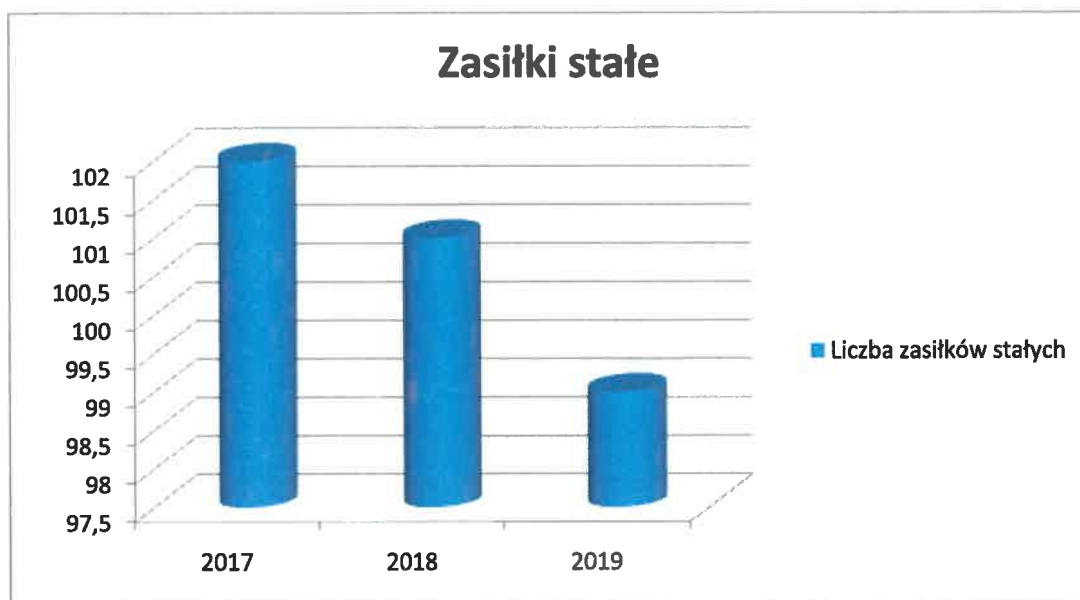
FORMY POMOCY		LICZBA OSÓB KTÓRYM PRZY- ZNANO DECY- ZJĄ ŚWIAD.	LICZBA ŚWIADCZEŃ	KWOTA ŚWIADCZEŃ W ZŁ	LICZBA RODZIN
0		1	2	3	4
RAZEM	1	99	X	572 949	98
ZASIŁKI STAŁE – ogółem	2	99	1024	572 949	98
w tym przyznany dla osoby :					
<u>Samotnie gospodarującej</u>	3	88	915	550 201	88
<u>Pozostającej w rodzinie</u>	4	11	109	22 748	10

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Zasiłki stałe i opłacanie składek na ubezpieczenie zdrowotne za osoby otrzymujące to świadczenie są zadaniami własnymi Gminy dotowanymi w 100% przez Wojewodę.

Na składki zdrowotne /przy zasiłkach stałych/ w 2019 roku przeznaczono kwotę 41 920,42 zł

Analogicznie do lat ubiegłych: w 2017 roku – 102 osoby otrzymały zasiłki stałe; w 2018 r. - 101 osób otrzymało zasiłki stałe. W roku 2019r. liczba osób pobierających zasiłki spadła m.in z powodu zgonów świadczeniobiorców i wyniosła 99 osób.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

5.2 Zasiłki okresowe

Zasiłek okresowy przyznawany jest na zaspokojenie podstawowych potrzeb. Przysługuje ze względu na długotrwałą chorobę, niepełnosprawność, bezrobocie, możliwość utrzymania lub nabycia uprawnień doświadczeń z innych systemów zabezpieczenia społecznego: Pomoc ta adresowana jest do osób:

- samotnie gospodarujących, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej;
- rodzin, których dochód jest niższy od kryterium dochodowego rodziny.

Kwota zasiłku okresowego stanowi 50% różnicy między kryterium dochodowym, a dochodem faktycznym dla osób samotnie gospodarujących i 50% różnicy między kryterium dochodowym rodziny a dochodem tej rodziny.

Kwota zasiłku okresowego nie może być niższa niż 20 zł miesięcznie.

Formy pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0	1	1	2	3	4	5
ZASIŁKI OKRESOWE – OGÓŁEM	1	164	988	264 850	162	322

Formy pomocy		Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie	Liczba świadczeń	Kwota świadczeń w zł	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
0		1	2	3	4	5
w tym: finansowane z budżetu gminy	2	x	x	2816	x	x
finansowane z dotacji Wojewody	3	x	x	262 034	x	x
w tym przyznane z powodu bezrobocia	4	85	543	207 903	85	195
długotrwałej choroby	5	50	236	39 041	48	92
niepełnosprawności	6	32	183	8 995	32	39
inne	7	17	26	8 911	17	21

Zródło: opracowanie własne Ośrodka.

Świadczona pomoc miała na celu ochronę poziomu życia osób i rodzin będących w trudnych warunkach materialnych. Warunkiem przyznania zasiłku okresowego jest wystąpienie przynajmniej dwóch przyczyn.

W 2019 r. nastąpił spadek liczby osób, które zakwalifikowały się do przyznania zasiłku okresowego o 17 osób. Przyznano 988 zasiłków okresowych tj. o 53 mniej niż w ubiegłym roku. Nastąpił wzrost przyznania zasiłku z powodu długotrwałej choroby. Niewątpliwie spowodowane było to koniecznością jego przyznawania na czas zawieszenia postępowania administracyjnego w sprawie przyznania zasiłku stałego na czas oczekiwania przez osobę zainteresowaną na orzeczenie o stopniu niepełnosprawności.

5.3 Zasiłek celowy i specjalny zasiłek celowy

Zasiłek celowy

Zasiłek celowy jest świadczeniem pieniężnym które może być przyznane w celu zaspokojenia niezbędnej potrzeby życiowej w szczególności na:

1. Pokrycie części lub całości kosztów zakupu leków, żywności, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu,

2. *Osobom bezdomnym i innym osobom nie mającym dochodu oraz możliwości uzyskania świadczeń na podstawie przepisów o powszechnym ubezpieczeniu zdrowotnym, na pokrycie części lub całości wydatków na świadczenia zdrowotne osobie lub rodzinie,*

3. *Osobom które poniosły straty w wyniku zdarzenia losowego, klęski żywiołowej lub ekologicznej,*

Zasilek celowy może być przyznany w formie biletu kredytowanego lub w celu realizacji postanowień kontraktu socjalnego,

Zasilek celowy specjalny:

W szczególnie uzasadnionych przypadkach osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe może być przyznany zasilek celowy specjalny w wysokości nie przekraczającej odpowiednio kryterium dochodowego osoby samotnie gospodarującej lub rodziny, który nie podlega zwrotowi,

Osobie lub rodzinie o dochodach przekraczających kryterium dochodowe w szczególnie uzasadnionych przypadkach może być przyznany, zasilek celowy lub pomoc rzeczowa pod warunkiem zwrotu części lub całości zasiłku lub wydatków na pomoc rzeczową.

Rodzaj przyznanego zasiłku zależy od sytuacji klienta i spełnianych przez niego wymogów formalno-prawnych.

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie</i>	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
SCHRONIENIE	2	34	615	2	1
POSILEK	242	330 199	219 550	119	539
<i>w tym dla: dzieci</i>	242	33 0199	219 550	119	539
UBRANIE	0	0	0	0	0
USŁUGI OPIEKUŃCZE - OGÓLEM	7	1 305	21 174	7	8
<i>w tym: specjalistyczne usługi opiekuńcze w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi</i>	1	1	4000	1	2

<i>Formy pomocy</i>	<i>Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie</i>	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
<i>0</i>	<i>1</i>	<i>2</i>	<i>3</i>	<i>4</i>	<i>5</i>
ZASIŁEK CELOWY NA POKRYCIE WYDATKÓW NA ŚWIADCZENIA ZDROWOTNE OSOBOM NIEMAJĄCYM DOCHODU I MOŻLIWOŚCI UZYSKANIA ŚWIAD. NA PODST. PRZEPISÓW O POWSZECHNYM UBEZPIECZENIU W NFZ	0	0	0	0	0
<i>w tym dla: osób bezdomnych</i>	0	0	0	0	0
ZASIŁKI CELOWE NA POKRYCIE WYDATKÓW POWSTAŁYCH W WYNIKU ZDARZENIA LOSOWEGO	0	0	0	0	0
SPRAWIENIE POGRZEBU	x	1	2 053	1	1
<i>w tym osobom: bezdomnym</i>	x	1	2 053	1	1
INNE ZASIŁKI CELOWE I W NATURZE OGÓŁEM	294	x	227 911	287	633
<i>w tym: zasiłki specjalne celowe</i>	95	171	49 960	92	172
POMOC NA EKONOMICZNE USAMODZIELNIENIE - OGÓŁEM	0	x	0	0	0
<i>W tym: w naturze</i>	0	0	0	0	0
<i>Zasiłki</i>	0	0	0	0	0
<i>Pożyczka</i>	0	0	0	0	0
PORADNICTWO SPECJALISTYCZNE /prawne, psychologiczne, rodzinne/	x	x	x	5	9
INTERWENCJA KRYZYSOWA	x	x	x	3	4
PRACA SOCJALNA	x	x	x	223	532
Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	<i>Liczba osób, którym przyznano decyzją świadczenie</i>	<i>Liczba świadczeń</i>	<i>Kwota świadczeń w zł</i>	<i>Liczba rodzin</i>	<i>Liczba osób w rodzinach</i>
	10	106	293 918	10	10

Zródło: opracowanie własne Ośrodka.

W 2019 roku zasiłki celowe były przyznawane w szczególności na pokrycie części lub całości kosztów zakupu żywności, leków i leczenia, opału, odzieży, niezbędnych przedmiotów użytku domowego, drobnych remontów i napraw w mieszkaniu, a także kosztów pogrzebu.

Z tej formy wsparcia skorzystały 294 osoby. Zaznaczyć należy, że część zasiłków celowych została wypłacona w ramach Programu: „Posiłek w szkole i w domu” i z tej formy wsparcia skorzystało 169 rodzin.

Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Z tej formy wsparcia skorzystały 2 osoby.

Na koniec grudnia 2019 r. w Domach Pomocy Społecznej przebywało 10 osób. Średni miesięczny koszt gminy na utrzymanie jednej osoby w Domu Pomocy Społecznej wyniósł ok. 2500,00 zł. Należy nadmienić, że liczba osób chorych wymagających tej formy pomocy wzrasta. Ogółem na tę formę pomocy wydano 293 918,00 zł. Koszty te również są pokrywane z kwoty przeznaczonej na zasiłki celowe.

5.4 Realizacja programu „Posiłek w szkole i w domu”

Zadanie to realizowane jest w formie posiłku lub świadczenia pieniężnego na zakup posiłku lub żywności jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 150% kryterium dochodowego określonego zgodnie z art. 8 ust.1 ustawy o pomocy społecznej.

Najczęściej stosowaną formą pomocy w naturze jest przyznawanie i finansowanie posiłku, w tym głównie dla dzieci w szkołach i przedszkolach.

W 2019 r. z posiłków skorzystało 242 **dzieci** w szkołach i przedszkolach na łączną kwotę 219 550,00 zł z tego:

- 43 910,00 zł. - koszt własny gminy = 20%
- 175 640,00 zł. - dotacja Wojewody w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” = 80%

W 2019 roku Ośrodek otrzymał środki finansowe z dotacji celowej z budżetu państwa przeznaczone na realizację programu „Posiłek w szkole i w domu”.

W ramach Programu realizowana jest pomoc w zakresie dożywiania:

- dla dzieci do czasu podjęcia nauki w szkole podstawowej,
- dla uczniów do czasu ukończenia szkoły ponadpodstawowych,
- dla osób i rodzin znajdujących się w sytuacjach wymienionych w art. 7 ustawy o pomocy społecznej, w szczególności osobom samotnym, w podeszłym wieku, chorym lub niepełnosprawnym.

Świadczenie pieniężne na zakup posiłku lub żywności otrzymało **169 rodzin** na łączną kwotę **90 405,00zł** z tego:

- **18 081,00 zł** - koszt własny gminy = 20%
- **72 324,00zł** - dotacja Wojewody w ramach programu „Posiłek w szkole i w domu” = 80%

Łącznie na Program (dożywianie i zasiłki celowe na żywność) poniesiono kwotę: **309 955,00 zł**; z tego:

- z funduszu wojewody **247 964 zł.**
- ze środków gminy **61 991 zł.**

Podmioty realizujące dożywianie

Lp.	Nazwa placówki	Koszt posiłku	Rodzaj posiłku	Liczba osób	Liczba osób (na wnioszek Dyrektora)
<i>Podmioty realizujące dożywianie na terenie gminy</i>					
1	Zespół Szkół w Makowie Podhalańskim	6,50	Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/	79	0
2	Szkoła Podstawowa w Grzechyni	6,50	Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/	14	0
3	Szkoła Podstawowa w Kojszówce	6,50	Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/	15	0
4	Szkoła Podstawowa Stowarzyszenie Przyjaciół Szkół Katolickich w Makowie Podhalańskim	6,50	Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/	9	0
5	Szkoła Podstawowa w Białce	6,50	Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/	37	0

6.	<i>Szkoła Podstawowa w Juszczyźnie</i>	6,50	<i>Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/</i>	57	0
7.	<i>Szkoła Podstawowa w Żarnówce</i>	6,70	<i>Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/</i>	13	0
8.	<i>Szkoła Podstawowa w Wieprzcu</i>	6,70	<i>Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/</i>	0	0
9.	<i>Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy w Makowie Podhalańskim</i>	-	<i>Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/</i>	0	0
10.	<i>Prywatne Przedszkole „Słoneczny Uśmiech”</i>	-	<i>Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/</i>	0	0
11.	<i>Przedszkole Niepubliczne Sióstr Serafitek p.w. św. Anny w Makowie Podhalańskim</i>	6,00	<i>Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/</i>	2	0
Podmioty realizujące dożywianie poza terenem gminy					
12	<i>Zespół Szkół im. Wincentego Witosa w Suchej Beskidzkiej</i>	8,00 od września 2019r. 10,00 zł	<i>Zapewnienie wytwarzania i wydawania jednego gorącego posiłku uprawnionym uczniom /obiad dwudaniowy/</i>	16	0
<i>Sredni koszt posiłku ze wszystkich placówek oświatowych prowadzących dożywianie w ramach Programu</i>		6,84 lub 6,7380			

Zródło: opracowanie własne Ośrodka.

I. Wariant = Wyliczenie średniego kosztu posiłku: $6 \times 6,50 + 2 \times 6,70 + 1 \times 6,00 + 1 \times 10,00 = 68,40 : 10 \text{ szkół} = \underline{6,84}$

lub:

II. Wariant = Wyliczenie średniego kosztu posiłku:

szkoły	Ilość dzieci	Koszt posiłku			
6 szkół	211	6,50	1 371,50		
2 szkoły	13	6,70	87,10		
1 szkoła	2	6,00	12,00		
1 szkoła	16	10,00	160,00		
Razem:	242		1 630,60	: 242	= <u>6,7380</u>

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

W ramach Realizacji programu „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” przez pracowników socjalnych przeprowadzona jest również okresowa kontrola dożywiania w szkołach.

5.5 Sprawianie pogrzebu

Jednym z zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej jest również sprawianie pogrzebów. W 2019 roku Ośrodek zajął się pochówkiem 7 osób, wszystkie osoby przebywały w ZOD w Makowie Podhalańskim, a wcześniej zamieszkiwały poza terenem Gminy Maków Podhalański. W stosunku do 1 osoby koszty zostały pokryte ze środków własnych OPS a następnie zrefundowane przez ZUS, ponieważ osoba posiadała świadczenia emerytalne. Osoba ta została pochowana na cmentarzu komunalnym w Juszczyne.

W stosunku do pozostałych 6 osób pracownik socjalny realizujący to zadanie poszukiwał osób z rodziny które mogłyby się zająć pochówkiem, przy współpracy Komisariatu Policji w Makowie Podhalańskim. Jest to bardzo ważne, gdyż w przypadku braku takich osób często koszty pogrzebu pokrywane są ze środków własnych Gminy.

5.6 Pomoc materialna o charakterze socjalnym dla uczniów

Do zadań Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim należy udzielanie pomocy materialnej o charakterze socjalnym uczniom z terenu gminy Maków Podhalański w celu zmniejszenia różnic w dostępie do edukacji. Pomoc ta świadczona jest w formie stypendium szkolnego oraz zasiłku szkolnego.

Stypendium szkolne oraz zasiłek szkolny to pomoc dla dzieci i młodzieży uczącej się i stanowi istotną formę pomocy materialnej dla rodzin znajdujących się w trudnej sytuacji finansowej i życiowej. Udzielenie tych świadczeń ma na celu wyrównywanie szans edukacyjnych uczniów, słuchaczy i wychowanków, poprawę dostępności kształcenia na wyższym poziomie edukacji dla dzieci i młodzieży z uboższych środowisk oraz umożliwienie upowszechnienia wykształcenia średniego.

Prawo do ubiegania się o stypendium szkolne przysługuje, jeżeli miesięczna wysokość dochodu na osobę w rodzinie ucznia nie przekracza kwoty **kryterium dochodowego** na osobę w rodzinie 528,00 zł.

Zasady ustalania wysokości stypendium:

Kategoria	Dochód w miesiącu	Wysokość stypendium	Okres stypendialny /miesiąc/
I	do 40,999 % /514,- x 40,999% = 210,73 528,- x 40,999% = 216,47	100% zasiłku rodzinnego /=124,-/	3

	<i>od 41% do 100%</i>		
<i>II</i>	<i>/514,- x 41% = 210,74 do 514,-</i> <i>528,- x 41% = 216,48 do 528,-</i>	<i>100% zasiłku rodzinnego</i> <i>/=124,-/</i>	<i>2</i>

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

*W 2019 r. wypłacono **stypendia szkolne** w kwocie **72 855,05 zł.** dla uczniów zamieszkałych na terenie gminy Maków Podhalański.*

*Przyznano stypendia dla **212 uczniów***

Zestawienie wydatków

	Wydatkowano	Wydatkowano	Wydatki
	z dotacji	ze środków własnych	razem
	90%	10%	
<i>Pomoc materialna o charakterze socjalnym /stypendia/</i>	<i>65 569,55</i>	<i>7 285,51</i>	<i>72 855,05</i>

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

5.7 Usługi opiekuńcze

Usługi opiekuńcze są zadaniem własnym gminy o charakterze obowiązkowym. Zgodnie z art. 50 ustawy o pomocy społecznej przysługują: osobie samotnej, która z powodu wieku, choroby lub innych przyczyn wymaga pomocy innych osób, a jest jej pozbawiona. W myśl ustawy usługi opiekuńcze mogą być przyznane również osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkający małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Usługi opiekuńcze świadczone są w miejscu zamieszkania.

Zakres świadczenia usług opiekuńczych stanowi pomoc w zaspokajaniu codziennych potrzeb życiowych oraz opiekę higieniczną i pielęgnację oraz przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu. Celem realizowanych usług jest jak najdłuższe funkcjonowanie osób w dotychczasowym środowisku. Do zadań MOPS należy przyznanie, koordynacja i monitoring świadczenia usług na rzecz mieszkańców Gminy Maków Podhalański.

*W ramach umów zlecenia i staży zawodowych przyznano usługi opiekuńcze dla **7 osób** w ilości **1 305 godzin** na kwotę **17 174,33 zł.** W ramach projektu socjalnego wydatkowano kwotę **13 985,94 zł,** co stanowi wkład własny gminy. Dodatkowo usługi opiekuńcze wśród osób starszych w gminie sprawowały osoby wykonujące prace społecznie użyteczne w Gminie.*

W przypadku braku możliwości zabezpieczenia usług kierowano chorych i niepełnosprawnych do ZOL-u, ZOD-u i do Domów Pomocy Społecznej.

W porównaniu do roku 2018r. stwierdza się nieznaczny spadek osób korzystających z tej formy wsparcia. Niewątpliwie spowodowane jest to działaniem na terenie Gminy projektu „Małopolski Teleaniol” w ramach którego świadczone są na rzecz mieszkańców usługi opiekuńcze i sąsiedzkie.

5.8 Specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi

Od sierpnia 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim realizuje zadanie z zakresu organizowania i świadczenia specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania dla osób z zaburzeniami psychicznymi, które jest finansowane z budżetu państwa.

Usługi te realizowane są zgodnie z art. 50 ustawy z dnia 12 marca 2004r. o pomocy społecznej oraz na podstawie Rozporządzenia Ministra Polityki Społecznej z dnia 22 września 2000r. w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych (Dz.U. 2005 r. Nr 189, poz. 1598 z późn.zm.). Zgodnie z § 2 w/w Rozporządzenia, specjalistyczne usługi opiekuńcze mogą polegać między innymi na uczeniu i rozwijaniu umiejętności niezbędnych do samodzielnego życia, pielęgnacji jako wspierania procesu leczenia, rehabilitacji fizycznej i usprawnianiu zaburzonych funkcji organizmu w zakresie nieobjętym przepisami ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych (Dz.U.Nr 210, poz. 2135, z późn.zm.), pomocy mieszkaniowej, czy też zapewnieniu dzieciom i młodzieży z zaburzeniami psychicznymi dostępu do zajęć rehabilitacyjnych i rewalidacyjno-wychowawczych, w wyjątkowych przypadkach, jeżeli nie mają możliwości uzyskania dostępu do zajęć, o którym mowa w art.7 ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 r. o ochronie zdrowia psychicznego (Dz.U. Nr 111, poz. 535, z późn.zm.).

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi mogą być przyznane osobie, która wymaga pomocy innych osób, a rodzina, a także wspólnie niezamieszkujący małżonek, wstępni, zstępni nie mogą takiej pomocy zapewnić. Specjalistyczne usługi opiekuńcze są to usługi dostosowane do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności, świadczone przez osoby ze specjalistycznym przygotowaniem zawodowym.

Specjalistyczne usługi opiekuńcze dla osób z zaburzeniami psychicznymi w miejscu zamieszkania są usługami odpłatnymi, zgodnie z tabelą odpłatności zamieszczoną w § 4 ust. 3 rozporządzenia w sprawie specjalistycznych usług opiekuńczych. Wysokość odpłatności, jaką ponosi klient za przyznane usługi jest zależna od uzyskanego przez klienta dochodu w miesiącu poprzedzającym miesiąc złożenia wniosku o przyznanie usług. Podstawą przyznania specjalistycznych usług opiekuńczych dla osób z zaburzeniami psychicznymi jest zaświadczenie lekarza specjalisty

o konieczności objęcia osoby specjalistycznymi usługami opiekuńczymi wraz z podaniem zakresu i niezbędnego wymiaru godzin.

Specjalistyczne usługi zostają przyznane w oparciu o przeprowadzony rodzinny wywiad środowiskowy oraz rozebraną sytuację materialno-bytową osoby lub rodziny, jej własne zasoby i możliwości, a także dostępność do specjalistycznych usług dla osób z zaburzeniami psychicznymi oraz stwierdzenie, iż strona nie jest w stanie we własnym zakresie zapewnić wskazanego w załączonym zaświadczeniu lekarskim specjalistycznego wsparcia.

W roku 2019 specjalistycznymi usługami opiekuńczymi dla osób z zaburzeniami psychicznymi została objęta jedna osoba, w okresie od sierpnia do grudnia 2019 roku w łącznym wymiarze 50 godzin (rehabilitant : 18 godzin, psycholog: 17 godzin; pedagog specjalny: 15 godzin). Koszt zadania w 2019 roku wyniósł 4 000,00 zł i w całości został pokryty z dotacji.

5.9 Zabezpieczenie schronienia dla osób bezdomnych zgodnie z wymogami ustawowymi

Zgodnie z art. 17 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (Dz.U. z 2019 r. poz. 1507 z późn. zm.) do zadań własnych Gminy o charakterze obowiązkowym należy udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku oraz niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym. Z uwagi na powyższe Gmina Maków Podhalański zawarła następujące umowy i porozumienia:

1. **Umowę 1/OWS/2018 z Nowosądeckim Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta** w Nowym Sączu gdzie ma zapewnione 3 miejsca dla bezdomnych z terenu gminy Maków Podhalański:

- a) 1 miejsce w Ogrzewalni
- b) 1 miejsce w Noclegowni
- c) 1 miejsce w Schronisku

W 2019 roku do Nowego Sącza **skierowano 2 osoby**. Koszt utrzymania miejsc oraz pobytu tych osób wyniósł 6 587,00 zł

2. **Umowę 2/OWS/2018 z Towarzystwem Pomocy im. św. Brata Alberta Koło Krośnieńskie** w Krośnie i ma zapewnione 2 miejsca dla bezdomnych mężczyzn z terenu gminy Maków Podhalański w odpowiedniej formie zgodnie z przepisami prawa:

- a) 2 miejsca w Schronisku

W 2019 roku do Krosna nie skierowano żadnej osoby.

3. **Umowę 3/OWS/2018 z Teen Challenge Chrześcijańska Misja Społeczna Oddział** w Winiarczykówce – Dom Na Granicy – Winiarczykówka – 34-483 Lipnica Wielka i ma zapewnione 2 miejsca dla bezdomnych z terenu gminy Maków Podhalański:

- a) 2 miejsca w Schronisku

W 2019 roku do Lipnicy Wielkiej nie skierowano żadnej osoby.

4. Zawarto Porozumienie Nr 1/AZ/2018 pomiędzy:

Gminą Maków Podhalański ul. Szpitalna 3, 34-220 Maków Podhalański, NIP 552 158 49 63 – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim ul. Kościuszki 1, a Komisariatem Policji w Makowie Podhalańskim ul. Kolejowa 8, 34-220 Maków Podhalański Miejską Przychodnią Zdrowia w Makowie Podhalańskim ul. Kościuszki 1, 34-220 Maków Podhalański Samodzielnym Publicznym Wiejskim Ośrodkiem Zdrowia w Juszczyńcu, 34-231 Juszczyńcu
w sprawie: współpracy oraz przyjęcia do realizacji procedur w zakresie udzielania pomocy osobom starszym, niepełnosprawnym, samotnym oraz osobom bezdomnym
Ponadto Zawarto umowę z ZOZ Sucha Beskidzka na transport sanitarny.

Osoby bezdomne są jedną z najtrudniejszych do współpracy grup społecznych. Zazwyczaj osoby te przebywają w miejscach niemieszkalnych np. w pustostanach altanach działkowych, na klatkach schodowych bądź w piwnicach bloków mieszkalnych. Osoby bezdomne bardzo często przemieszczają się na terenie Gminy, dlatego też czasami trudno je zlokalizować. Jest to grupa społeczna którą ciężko zmotywować do zmiany sposobu życia, do poprawy sytuacji życiowej. Osoby te często są bezdomnymi z wyboru choć przyczyną tego stanu najczęściej jest uzależnienie od alkoholu. Pracownicy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej we współpracy z Komisariatem Policji w Makowie Podhalańskim podobnie jak w latach poprzednich tak i również w roku 2019 patrolowali te miejsca w których przypuszczano, że mogą przebywać osoby bezdomne. Monitoring tych miejsc odbywał się najczęściej w okresie jesienno-zimowym, z uwagi na występowanie niskich temperatur które zagrażały tym osobom. W okresie zimowym pracownicy MOPS ustalili listę osób bezdomnych oraz samotnych którą przekazano Policji i monitorowano. Podczas wizyt w terenie pracownicy socjalni oraz dzielnicowi informowali osoby bezdomne o możliwości pomocy, także w formie pisemnej (schroniska, ogrzewalnie, noclegownie, pomoc medyczna). W miarę potrzeb przekazywano pomoc rzeczową oraz finansową.

5.10 Dodatki mieszkaniowe

Od stycznia 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim realizuje zadania z zakresu przyznawania i wypłacania dodatków mieszkaniowych.

Dodatek mieszkaniowy stanowi świadczenie pieniężne, które wspiera funkcję ekonomiczną rodziny poprzez dofinansowanie opłat za zajmowany lokal. Czynniki kształtującymi wysokość przyznanego dodatku mieszkaniowego są: wysokość posiadanych dochodów w stosunku do kwoty najniższej emerytury brutto obowiązującej w dniu złożenia wniosku, liczba członków gospodarstwa domowego oraz wysokość poniesionych wydatków mieszkaniowych za zajmowany lokal o określonej powierzchni.

W roku 2019 pomocą finansową w formie dodatków mieszkaniowych objęto ogółem **23 rodzin**. Wydano z tego tytułu **33 decyzji**. Koszt wypłaty dodatków mieszkaniowych ogółem wyniósł **45229,86zł**. Najwyższy poziom wsparcia otrzymały rodziny zamieszkujące w lokalach należących do wspólnot oraz spółdzielni mieszkaniowych. Ze wsparcia w formie dodatków mieszkaniowych skorzystali także właściciele domów prywatnych oraz najemcy lokali.

5.11 Przeciwdziałanie przemocy w rodzinie

Ustawa z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (t.j. Dz. U. z 2020 r. poz.218) nakłada na Gminę obowiązek tworzenia gminnego systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w tym:

1. Opracowywanie i realizacja gminnego programu przeciwdziałania przemocy w rodzinie oraz ochrony ofiar przemocy w rodzinie.
2. Prowadzenie poradnictwa i interwencji w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie, w szczególności poprzez działania edukacyjne służące wzmocnieniu opiekuńczych i wychowawczych kompetencji rodziców w rodzinach zagrożonych przemocą w rodzinie.
3. Zapewnienie osobom dotkniętych przemocą w rodzinie miejsc w ośrodkach wsparcia
4. Tworzenie Zespołu Interdyscyplinarnego.

Powyższe zadania w 2019 r. w Gminie Maków Podhalański wykonywane były w oparciu o obowiązujący Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie i Ochrony Ofiar Przemocy w rodzinie na lata 2017 – 2021 Gminy Maków Podhalański, przyjęty Uchwałą Nr XXVIII.268.2017 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 20 września 2017 r. Realizatorami Programu są: Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim, Komisariat Policji w Makowie Podhalańskim, Gminna Komisja Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, placówki oświatowe na terenie Gminy, służba zdrowia, Zespół Interwencji Kryzysowej działający przy PCPR w Suchej Beskidzkiej, Sąd Rejonowy w Suchej Beskidzkiej, Prokuratura Rejonowa w Suchej Beskidzkiej, organizacje pozarządowe – Stowarzyszenie „Rodzina Kolpinga”.

Do dnia 15 listopada 2019 r. działał Zespół na podstawie powołania Zarządzeniem Nr 0050.349.2016 Burmistrza Makowa Podhalańskiego z dnia 9 listopada 2016. W związku z zakończeniem kadencji Zespołu Interdyscyplinarnego powołano nowy Zespół Interdyscyplinarny Zarządzeniem Nr 0050.164.2019 Burmistrza Makowa Podhalańskiego z dnia 15 listopada 2019 r. w sprawie: powołania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Maków Podhalański. Pracę Zespołu reguluje Uchwała Nr XIII.116.2019 Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim z dnia 18 grudnia 2019 r. w sprawie: trybu i sposobu

powoływania i odwoływania członków Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w Gminie Maków Podhalański.

W dniu 21 listopada 2019r. w trakcie pierwszego posiedzenia Zespołu wybrano Przewodniczącego i Zastępcę Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego.

Obecnie Zespół Interdyscyplinarny składa się z 30 członków. W jego skład wchodzi:

- 4 pracowników Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim,*
- 4 przedstawiciele Komisariatu Policji w Makowie Podhalańskim,*
- 12 przedstawiciele placówek oświatowych z terenu naszej gminy,*
- 1 członek Gminnej Komisji Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych,*
- 2 pielęgniarki środowiskowe,*
- 4 kuratorów sądowych,*
- 1 prokurator Prokuratury Rejonowej w Suchej Beskidzkiej,*
- 1 pracownik Zespołu Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej*
- 1 przedstawiciel organizacji pozarządowej – Stowarzyszenia Rodzina Kolpinga.*

W 2019 roku odbyło się 5 spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego. Zgodnie z ustawą posiedzenia Zespołu Interdyscyplinarnego odbywały się w zależności od potrzeb, jednak nie rzadziej niż raz na trzy miesiące.

Działaniami Zespołu objętych było 52 rodziny doświadczające przemocy w rodzinie. W 2019 r. do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego wpłynęło 29 formularzy Niebieskich Kart założonych zgodnie z Rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”, w tym: 22 formularzy założonych przez Policję, 5 założonych przez pomoc społeczną, 2 założonych przez Zespół Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej. Ponadto w 23 przypadkach kontynuowano procedurę Niebieskiej Karty z lat ubiegłych.

Łącznie w 2019 r. powołano 29 grup roboczych, które uczestniczyły w 164 posiedzeniach. W 2019 r. w ramach grup roboczych działaniami objęto kolejnych 29 osób, co do których istnieje podejrzenie, że doświadczają przemocy domowej: w tym 25 kobiet i 4 mężczyzn a także 29 osób, co do których istnieje podejrzenie o stosowanie przemocy domowej w tym: 24 mężczyzn i 5 kobiet. W 2019 r. zakończono procedurę „Niebieskiej Karty” w 34 przypadkach. Dane powyższe dotyczą procedury NK kontynuowanej z lat poprzednich, jak również procedury wszczętej w 2019 r.

W 33 przypadkach zakończenie procedury „Niebieskiej Karty” było spowodowane ustaniem przemocy oraz zrealizowaniem planu pomocy rodzinie. W jednym przypadku zakończenie procedury nastąpiło na skutek rozstrzygnięcia o braku zasadności podejmowania działań.

Stałym elementem działań zmierzających do zahamowania zjawiska przemocy w rodzinie w Gminie Maków Podhalański jest funkcjonowanie Punktu Informacji Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie. W ramach funkcjonowania Punktu dostępni są specjaliści: konsultant ds. prawnych w każdy czwartek w godzinach od 15:30 – 17:30, konsultant ds. psycholog. w każdy wtorek w godzinach 15:30 – 17:30. W ramach codziennych czynności służbowych pracownicy MOPS w Makowie Podhalańskim udzielają poradnictwa w zakresie rozwiązywania problemów związanych z zjawiskiem przemocy w rodzinie. W 2019 r.

Punkt udzielił:

- 42 konsultacji psychologicznych, objętych poradnictwem było 21 osób
- 28 konsultacji prawnych, dla 21 osób
- 16 – krotnie udzielono wsparcia socjalnego i informacyjno - edukacyjnego dla 14 osób.

Gmina Maków Podhalański realizuje również obowiązek zapewnienia miejsca schronienia osobie doświadczającej przemocy domowej. Powyższe zadanie realizowane jest na podstawie porozumienia pomiędzy Burmistrzem Makowa Podhalańskiego i Starosty Suskiego o współpracy z Zespołem Interwencji Kryzysowej w Suchej Beskidzkiej – umowa PCPR/ZIK/9/2018 oraz Porozumienie nr PCPR/ZIK/4/2019, w ramach którego Gmina zapewnia pomoc interwencyjną, specjalistyczną oraz miejsce schronienia dla ofiar przemocy w rodzinie w hostelu będącym w zasobach ZIK w Suchej Beskidzkiej.

5.12 Wspieranie Rodziny i System Pieczy Zastępczej

W związku z nałożonymi na Gminę obowiązkami wymienionymi w art. 176 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 roku o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. z 2019 r. poz. 1111, 924, 1818), Gmina Maków Podhalański realizuje zadania w zakresie:

- 1) *opracowanie i realizacja 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny;*
- 2) *tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;*
- 3) *tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych przez:*
 - a. *zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,*
 - b. *organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,*
 - c. *prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;*
- 4) *finansowanie podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;*

- 5) współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo – wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo – terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
- 6) sporządzanie sprawozdań rzeczowo – finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie;
- 7) prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo – wychowawcze Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim zapewnia pomoc poprzez wsparcie asystenta rodziny, zatrudnionego w oparciu o umowę o pracę, w zadaniowym czasie pracy.

Do zadań asystenta rodziny należy: zapewnienie wsparcia wszystkim członkom rodziny, osiągnięcie przez rodzinę stabilności życiowej, która umożliwiłaby jej wychowywanie dzieci. Za jeden z głównych priorytetów w pracy asystenta rodziny należy zaliczyć przeciwdziałanie oddzieleniu dziecka od rodziny, a w przypadku umieszczenia dziecka w pieczy zastępczej, podjęcie wszelkich możliwych działań umożliwiających jak najszybszy jego powrót pod opiekę rodziców biologicznych.

W 2019 roku asystent rodziny podjął współpracę z **16 rodzinami**, w których łączna liczba dzieci wynosiła **47**. Spośród 16 rodziny współpracujących z asystentem rodziny, 4 rodziny posiadały dzieci w pieczy zastępczej. Jedna rodzina posiadała sądowe zobowiązanie do współpracy z asystentem rodziny.

Łączna ilość dzieci z terenu Gminy Maków Podhalański znajdujących się w pieczy zastępczej wyniosła w 2019 r. **13 dzieci**. Gmina w 2019 r. poniosła koszt związany z pokryciem pobytu w pieczy zastępczej w wysokości **36 697,40 zł**

W 2019 roku asystent rodziny zakończył współpracę z **2 rodzinami**. W jednym przypadku zakończono współpracę, ze względu na osiągnięcie pełnoletności przez dziecko, w drugim współpraca została zakończona ze względu na opuszczenie terenu Gminy Maków Podhalańskim przez rodzinę.

Dokonując podziału problemów z jakimi zmagają się rodziny współpracujące z asystentem rodziny w 2019 r., można wyodrębnić następujące przyczyny przyczyniające się do zaburzonego funkcjonowania tych rodzin:

- 1) Niskie kompetencje rodziców oraz problemy opiekuńczo – wychowawcze – problem występował w **14 rodzinach** współpracujących z asystentem rodziny w 2019 r.
- 2) Trudną i niestabilną sytuacją finansową – **4 rodziny**.
- 3) Alkoholizm i inne uzależnienia – **8 rodzin**.
- 4) Przemoc domowa – **1 rodzina**.
- 5) Problemy szkolne dzieci i młodzieży – **5 rodzin**.

6) Zaburzone i zerwane więzi rodzinne – **1 rodzina.**

Punktem wyjścia do stworzenia kompleksowego „Planu pracy z rodziną” – dokumentu określającego kierunek współpracy asystenta z daną rodziną jest diagnoza przyczyn trudności w funkcjonowaniu rodziny, wyznaczenie w porozumieniu z rodziną realnych celów oraz działań niezbędnych do ich osiągnięcia, ocenienie szans i zagrożeń stanowi.

Nie rzadziej niż co pół roku asystent rodziny opracowuje „Okresową ocenę funkcjonowania rodziny”, jest to weryfikacja działań zawartych w „Planie pracy z rodziną”.

W 2019 roku asystent rodziny przeprowadził **442 wizyt** w miejscu zamieszkania rodziny, odbył **75 spotkań** z członkami rodzin na terenie ośrodka pomocy społecznej, podjął **24 działania konsultacyjno – koordynacyjnych** wraz z pracownikami socjalnymi, kuratorami zawodowymi, funkcjonariuszami Policji, pedagogami szkolnymi oraz innymi osobami zaangażowanymi w sprawy rodzin, które są objęte opieką asystenta. Asystent uczestniczył także w **3 spotkaniach** Zespołu Interdyscyplinarnego ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Asystent rodziny wziął udział w **10 Zespołach ds. oceny sytuacji dziecka umieszczonego w pieczy zastępczej**, które odbywały się w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Suchej Beskidzkiej.

Asystent rodziny	Środki z dotacji Wojewody	Środki własne	Wydatek razem
1	19 486,00	33 953,36	53 439,36

Zródło: opracowanie własne Ośrodka.

Udział środków **własnych** wynosi: **64 %**

Udział środków z **dotacji** wynosi: **36 %**

Koszty utrzymania zadania na które składało się wynagrodzenie dla pracownika /asystenta rodziny/ wraz z pochodnymi /składki ZUS/, szkolenie, zapłata delegacji, odpis na ZFŚS, zakup art. biurowych, pozostałe utrzymanie – przedstawiały się w następujący sposób:

5.13 Karta Dużej Rodziny

Karta Dużej Rodziny przysługuje rodzinom z przynajmniej trójką dzieci, niezależnie od dochodu. Wydawana jest bezpłatnie, każdemu członkowi rodziny. Karta przysługuje samotnemu rodzicowi, rodzicom (także zastępczym, opiekunom w pieczy zastępczej), małżonkowi rodzica. Kartę otrzymują nie tylko obywatele polscy, ale też cudzoziemcy mający pozwolenie na pobyt stały w Polsce. Rodzice mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki, maksymalnie

do osiągnięcia 25 lat. Osoby niepełnosprawne otrzymają kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności. Co ważne, rodzice nie muszą być małżeństwem – o kartę mogą się starać także osoby pozostające w związkach partnerskich i rozwodnicy.

Karta oferuje system zniżek oraz dodatkowych uprawnień. Jej posiadacze mają możliwość korzystania z katalogu oferty kulturalnej, rekreacyjnej czy transportowej na terenie całego kraju. Zniżki mogą oferować nie tylko instytucje publiczne, ale również przedsiębiorcy prywatni. Przystępując do programu zyskują prawo do posługiwania się znakiem „Tu honorujemy Ogólnopolską Kartę Dużej Rodziny”.

Z dniem 1 stycznia 2018r. na mocy ustawy z dnia 5 grudnia 2014r. o Karcie Dużej Rodziny (t.j. Dz. U. z 2019r. Poz. 1907) weszły w życie przepisy dotyczące możliwości przyznawania członkom rodzin wielodzietnych elektronicznej Karty Dużej Rodziny, która ma formę **aplikacji na smartfonie**. Aplikacja posiada kilka funkcji:

- rodzic będzie mógł posiadać na swoim smartfonie karty swoich dzieci i małżonka,
- aplikacja umożliwi wyszukiwanie partnerów KDR wg kategorii, lokalizacji, frazy,
- funkcja geolokalizacji pozwoli na wyszukanie partnerów udzielających zniżek w okolicach przebywania użytkownika aplikacji a użytkownik aplikacji będzie mógł dodawać partnerów KDR do listy „ulubionych”,
- aplikacja pozwoli także na przekazywanie informacji członkom rodzin wielodzietnych zarówno o aktualnych zniżkach i nowych partnerach jak i konieczności złożenia wniosku przed terminem ważności Karty np. w przypadku dzieci przed 18r.ż.

Od 1 stycznia 2019 roku Kartę Dużej Rodziny będą mogli uzyskać również rodzice, którzy kiedykolwiek mieli na utrzymaniu co najmniej troje dzieci.

Spersonalizowana Karta wydawana jest bezpłatnie każdemu członkowi rodziny wielodzietnej spełniającej ww. warunki. Rodzice, przez których rozumie się także rodziców zastępczych lub osoby prowadzące rodzinny dom dziecka, mogą korzystać z karty dożywotnio, dzieci – do 18 roku życia lub do ukończenia nauki w szkole lub szkole wyższej, maksymalnie do osiągnięcia 25 roku życia. Osoby posiadające orzeczenie o znacznym lub umiarkowanym stopniu niepełnosprawności otrzymują Kartę na czas trwania orzeczenia o niepełnosprawności.

Karta przyznawana jest dzieciom umieszczonym w rodzinnej pieczy zastępczej (formami rodzinnej pieczy zastępczej są: rodzina zastępcza spokrewniona, niezawodowa, zawodowa w tym zawodowa pełniąca funkcję pogotowia rodzinnego i zawodowa specjalistyczna oraz rodzinny dom dziecka) na czas umieszczenia w danej rodzinie zastępczej lub rodzinnym domu dziecka.

W terminie od 1 stycznia 2019 r. do 31 grudnia 2019 r.:

- wpłynęło 268 wniosków rodzin wielodzietnych o przyznanie KDR,
- wydano 575 karty w wersji tradycyjnej dla członków KDR,
- wydano 259 karty w wersji elektronicznej dla członków KDR.

Koszt realizacji zadania wyniósł: 1 722,09 zł. – 100% środki z dotacji Wojewody

Zestawienie wydanych kart za lata 2017 – 2019.

Wyszczególnienie	Rok 2017		Rok 2018		Rok 2019		
	Ilość kart	Ilość wniosków	Ilość kart	Ilość wniosków	Ilość kart		Ilość wniosków
					Karta tradycyjna	Karta elektroniczna	
Ogólnopolska Karta Dużej Rodziny	176	43	326	55	575	259	268

Źródło: Opracowanie własne MOPS w Makowie Podhalańskim.

Z powyższej tabeli wynika, że w 2019r. ilość złożonych wniosków oraz wydanych kart znacznie się zwiększyła. W porównaniu z rokiem 2018 jest to 213 wniosków więcej oraz 508 więcej wydanych kart.

Spowodowane jest to zmianą przepisów, związaną z możliwością składania wniosków przez osoby, które kiedykolwiek miały na utrzymaniu troje dzieci i więcej. Bardzo dużym zainteresowaniem cieszy się również wprowadzona w 2018 roku Elektroniczna Karta Dużej Rodziny, która ma formę aplikacji w telefonie. W 2019 roku wydano 259 takich kart.

5.14 Świadczenia opieki zdrowotnej

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych, zgodnie z art. 54 ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych przysługuje osobie wymagającej leczenia, która nie jest objęta powszechnym obowiązkowym i dobrowolnym ubezpieczeniem zdrowotnym.

Prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na podstawie decyzji przysługuje przez okres 90 dni od dnia określonego w decyzji, którym jest:

1. dzień złożenia wniosku przez osobę,
2. w przypadku udzielenia świadczeń w stanie nagłym – dzień udzielenia świadczenia

– w przypadku objęcia w tym czasie ubezpieczeniem zdrowotnym z innego tytułu, decyzja zostaje uchylona

W 2019 roku wydano 11 decyzji przyznających prawo do świadczeń opieki zdrowotnej na kwotę 1065,04zł. Jednostkowy koszt wydania decyzji kształtował się na poziomie 97,00 zł.

5.15 Współpraca ze Stowarzyszeniem „Nadzieja”

W 2019 roku we współpracy ze Stowarzyszeniem „Nadzieja” w ramach Programu Operacyjnego Pomoc Żywnościowa 2014-2020 współfinansowanego z Europejskiego Funduszu Pomocy Najbardziej Potrzebującym /FEAD/ -na przestrzeni całego roku dla rodzin z Gminy Maków Podhalański wydano skierowania na żywność, którą otrzymały 398 osoby z 137 rodzin będących podopiecznymi OPS w Makowie Podhalańskim. Na jedną osobę przypadło 25kg żywności. W sumie beneficjenci otrzymali: $398 \text{ osoby} \times 50 \text{ kg} = 19\,900 \text{ kg}$ żywności.

Osoby ubiegające się o skierowanie do Programu musiały spełniać poniższe kryteria dochodowe.

- osoba samotna $701 \times 200\% = 1402$ /na osobę/
- osoba w rodzinie $528 \times 200\% = 1056$ /na osobę/

5.16 Prace społecznie użyteczne

Prace społecznie użyteczne to skuteczne narzędzie aktywizacji osób długotrwale bezrobotnych. Weryfikują również faktyczną chęć podjęcia pracy przez bezrobotnego. Ułatwiają łagodny powrót na otwarty rynek pracy osobom, które nie podejmowały zatrudnienia z uwagi na uzależnienie od alkoholu i odbyłą terapię, jak również osobom długotrwale bezrobotnym. Prace społecznie użyteczne spełniają też ważną rolę w aktywizacji zawodowej dla grupy 50+ -osób w szczególnie trudnej sytuacji na rynku pracy, z powodu niskich kwalifikacji oraz wieku.

Do prac społecznie użytecznych może zostać skierowana osoba bezrobotna bez prawa do zasiłku jednocześnie korzystająca ze świadczeń pomocy społecznej lub uczestnicząca w kontrakcie socjalnym lub innych programach aktywizacyjnych. Podjęcie prac społecznie użytecznych daje szansę na zdobycie doświadczenia zawodowego a także uzyskania świadczeń finansowych przy zachowaniu statusu osoby bezrobotnej. Uczestnictwo w tej formie wsparcia zwiększa możliwości podjęcia zatrudnienia.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim od kilku już lat organizuje prace społecznie- użyteczne. W 2019 roku organizował tę formę wsparcia na podstawie Porozumienia CAZ-5570-5/AŚK/19 zawartego 01 marca 2019 r. pomiędzy Starostą a Gminą Maków

Podhalański. Na terenie Gminy realizacja prac społecznie użytecznych wynosiła **40 godzin miesięcznie** i polegała na:

- pracach porządkowych wykonywanych na terenie gminy, pracach porządkowych w obrębie budynków użyteczności publicznej;
- oczyszczanie dróg , przystanków autobusowych, chodników i placów, czyszczenie rowów melioracyjnych,
- sprawowaniu usług opiekuńczych w gminie.

Starosta zrefundował Gminie ze środków Funduszu Pracy **60%** minimalnej kwoty świadczenia przysługującego bezrobotnemu tj. **14 862,00 zł**. Natomiast w **40%** tj. **9 908,00 zł** pokrył budżet Gminy z Ośrodka Pomocy Społecznej. W roku 2019r. w pracach uczestniczyło 10 osób w okresie marzec 2019 r. do czerwca 2019 r. od lipca do października 2019 w pracach społecznie użytecznych wzięło udział 9 osób.

Osoby te zostały przeszkolone w zakresie bezpieczeństwa i higieny pracy.

5.17 Projekt „Małopolski Tele-Anioł”

Od 2017 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej współpracuje z przedstawicielami Projektu „Małopolski Tele Anioł”. Projekt realizowany jest przez Województwo Małopolskie w partnerstwie z Caritas Diecezji Kieleckiej i Stowarzyszeniem Europejski Instytut Rozwoju Regionalnego z Suchej Beskidzkiej. Celem projektu jest zorganizowanie systemu opieki z wykorzystaniem nowoczesnych technologii informacyjno-komunikacyjnych. Uczestnicy otrzymują bezpłatnie opaski bezpieczeństwa. Dzięki nim mogą za pomocą przycisku SOS wezwać pomoc lub skorzystać z porad wykwalifikowanej kadry Centrum Teleopieki. Dodatkowo część osób uczestniczących w projekcie korzysta z usług opiekuńczych oraz sąsiedzkich usług opiekuńczych.

Udział w projekcie pozwala osobom starszym i niesamodzielnym na jak najdłuższe, bezpieczne pozostanie w swoim środowisku i uzyskanie koniecznego wsparcia. W ramach pracy socjalnej pracownicy socjalni docierają do ewentualnych uczestników przekazując konieczne informacje o projekcie oraz pomagają wypełnić deklarację uczestnictwa oraz dostarczyć je do punktu rekrutującego.

Od początku trwania projektu z naszej Gminy – Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej zrekrutował 251 uczestników programu „Małopolski Tele-Anioł” , z czego w roku 2019 były to 48 osoby.

Tak liczny udział w projekcie niesamodzielnymi mieszkańcami naszej Gminy znacznie wpływa na poprawę poczucia bezpieczeństwa wśród tej grupy osób. Zastosowanie innowacyjnych rozwiązań

technicznych zmniejsza koszty opieki oraz zapotrzebowanie na świadczenie usług opiekuńczych w środowisku przez opiekunki zatrudniane przez MOPS.

5.18 Wigilia

*Po raz trzeci w dniu **23 grudnia 2019** na makowskim Rynku zorganizowana została wigilia dla osób potrzebujących, samotnych i bezdomnych. Organizatorami tego wydarzenia byli Burmistrz Makowa Podhalańskiego, Proboszcz makowskiej Parafii, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej i Miejska Biblioteka Publiczna. Podczas spotkania zostały rozdysponowane pozyskane od darczyńców potrawy wigilijne. Wigilię uświetnił koncert kolęd prezentowanych przez uczestników spotkania.*

VI. Realizacja projektów na terenie Gminy Maków Podhalański

6.1 Projekt „PERSPEKTYWY”

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim w odpowiedzi na potrzeby rodzin: wieloproblemowych, wielodzietnych, o niskim dochodzie, z dziećmi, z osobami zależnymi, z niepełnosprawnościami a także rodziców samotnie wychowujących dzieci, korzystających ze wsparcia pomocy społecznej zdecydował o konieczności pozyskania środków unijnych celem realizacji projektu, który miałyby przeciwdziałać wykluczeniu oraz wpłynąć na poprawę sytuacji osób biorących w nim udział. W połowie 2018r. udało się uzyskać środki na ten cel i rozpocząć jego realizację.

Projekt „PERSPEKTYWY” realizowany jest w ramach działania 9.1.1 Aktywna Integracja Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Małopolskiego na lata 2014-2020. Nr projektu: RPMP.09.01.01.-12-0062/18. Wartość projektu: 1 033 874, 87zł. z czego wkład własny wynosi 155 100,00 zł. Kwota pozyskana to 85% wartości projektu - 878 774,87 zł.

Projekt skierowany jest do 66 osób (w tym: 43 osoby bierne zawodowo, 10 osób o statusie osoby bezrobotnej, 3 osoby pracujące, 3 osoby małoletnie oraz 10 osób z niepełnosprawnościami, w tym ruchowymi) przede wszystkim kobiet, ale również mężczyzn a także osób niepełnosprawnych.

Projekt realizowany jest od 1 września 2018 roku do 31 sierpnia 2021 roku.

W ramach projektu, zgodnie ze sporządzonym wcześniej przez specjalistę IPD uczestnicy mogą skorzystać takich form wsparcia jak:

- treningi kompetencji i umiejętności społecznych, poradnictwo psychologiczne i psychospołeczne,*
- inne narzędzia lub metody służące aktywizacji społecznej i zawodowej, które wynikają z indywidualnej sytuacji życiowej lub zdrowotnej osoby,*
- oddziaływania obejmujące: mediację, terapie rodzinne, prawnictwo rodzinne, a także zajęcia psychoruchowe oraz rehabilitacyjne.*

Projekt zakłada również aktywizację zawodową, która polega na:

- korzystaniu ze stażów, praktyk, szkoleń, kursów, warsztatów podnoszących lub zmieniających kwalifikacje zawodowe,*
- poradnictwo zawodowe i pośrednictwo pracy,*
- zatrudnienie wspierane, wspomagane, oraz pomoc trenera w zaadoptowaniu się w środowisku pracy.*

W ramach uczestnictwa w projekcie beneficjenci otrzymują wypłatę stypendiów stażowych, szkoleniowych zgodnie z Wytycznymi Europejskiego Funduszu Społecznego na lata 2014-2020.

W 2018 r. w Projekcie „Perspektywy” uczestniczyło 11 osób.

W 2019 r. w Projekcie „Perspektywy” uczestniczyło 40 osób spełniających kryteria udziału.

W ramach wsparcia uczestnicy korzystali z następujących form wsparcia:

1. aktywizacja społeczna:

<i>Lp</i>	<i>Forma wsparcia</i>	<i>Liczba uczestników</i>	<i>Liczba godzin wsparcia</i>
1	<i>Indywidualne poradnictwo zawodowe</i>	24	150
2	<i>Trening kompetencji społecznych</i>	38	20
3	<i>Trening kompetencji rodzicielskich</i>	5	16
4	<i>Szkolenie z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie</i>	15	16
5	<i>Kurs komputerowy ECDL- BASE</i>	21	30
6	<i>Kurs prawa jazdy</i>	7	30- teoria 30- praktyka

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

2. aktywizacja zawodowa

<i>Lp</i>	<i>Forma wsparcia</i>	<i>Liczba uczestników</i>	<i>Liczba godzin wsparcia</i>
1	<i>Indywidualne poradnictwo zawodowe</i>	22	100
2	<i>Szkolenie wyjazdowe z zakresu coachingu</i>	28	24
3	<i>Kurs ADR</i>	1	Wg rozporządzenia
4	<i>Kurs fryzjerski</i>	1	30
5	<i>Kurs gastronomiczny</i>	8	24
6	<i>Kurs obsługi kasy fiskalnej</i>	5	16
7	<i>Kurs opiekun osób starszych</i>	3	20
8	<i>Kurs fakturowania OPTIMA</i>	1	16

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Wszyscy uczestnicy ukończyli szkolenia i otrzymali stosowne zaświadczenia. Uczestnicy kursów zawodowych otrzymali zaświadczenia MEN, jedna osoba uzyskała uprawnienia na przewóz towarów niebezpiecznych.

3. Praca socjalna

Lp	Forma wsparcia	Liczba uczestników	Liczba godzin wsparcia
1	Praca socjalna	40	480

Zródło: opracowanie własne Ośrodka.

W ramach uczestnictwa w projekcie PERSPEKTYWY w 2019 roku 6 osób podjęło pracę.

W związku z realizacją usług społecznych zostało utworzone i wyremontowane mieszkanie wspierane dla maksymalnie 2 osób przebywających w nim jednocześnie. Mieszkanie to jest przeznaczone dla: ofiar przemocy, osób z problemami opiekuńczo-wychowawczymi lub dla osób niepełnosprawnych. W lokalu tym, znajdującym się na oś. 1000- lecia 12/14 zostały przeprowadzone prace adaptacyjno-dostosowawcze (z uwzględnieniem wymogów dla osób niepełnosprawnych), zostało zakupione wyposażenie, które zapewni realizację funkcji mieszkania wspieranego.

6.2 Projekt socjalny „Pomagamy Zauważyć - W SOBIE MASZ SIŁĘ”

W okresie od lutego do listopada 2019 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim realizował również projekt pod nazwą „Pomagamy zauważyć – W SOBIE MASZ SIŁĘ” współfinansowany ze środków Wojewody Małopolskiego w formie dotacji celowej w ramach wsparcia finansowego zadań i programów realizacji zadań pomocy społecznej.

Celem projektu była pomoc osobom i rodzinom, które z uwagi na problemy wymagały szczególnego wsparcia oraz interdyscyplinarnego podejścia do poszczególnych aspektów funkcjonowania społecznego

W ramach projektu dla beneficjentów świadczone były następujące formy wsparcia:

Lp.	Forma wsparcia	Liczba uczestników	Liczba godzin wsparcia
1	Usługi opiekuńcze	5	810
2	poradnictwo psychologiczne	40	100
3	poradnictwo pedagogiczne	30	64
4	konsultacje prawne	21	100
5	grupa wsparcia dla osób z problemem	11	16

	<i>alkoholowym</i>		
6	<i>„Szkoła dla rodziców”</i>	10	28
7	<i>Warsztaty dla opiekunów osób zależnych</i>	8	12
8	<i>Instruktarze w domach dla osób zależnych</i>	15	29

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Jedną z form wsparcia było zwiększenie dostępności do usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania. Usługi świadczone były przez osoby zatrudnione i przeszkolone w ramach projektu na podstawie umów cywilno – prawnych. Ponadto beneficjenci projektu skorzystali z poradnictwa psychologicznego (zakres wsparcia; problemy dot. funkcjonowania rodziny i jednostki w różnych wymiarach: np. przemoc i konflikty, relacje, niewydolność opiekuńczo – wychowawcza), poradnictwa pedagogicznego (zakres wsparcia; trudności wychowawcze, komunikacja z dzieckiem, relacje rodzinne) oraz konsultacji prawnych (zakres wsparcia: prawa i uprawnienia z zakresu prawa pracy, rodzinnego i opiekuńczego, przemocy w rodzinie, zabezpieczenia społecznego w tym sporządzanie pism procesowych).

W ramach projektu działaniami objęto również osoby uzależnione i współuzależnione od alkoholu. Zorganizowana została dla nich grupa wsparcia. W celu wzmocnienia oraz poprawy kompetencji rodzicielskich zostały przeprowadzone warsztaty o nazwie „Szkoła dla rodziców”.

Projekt socjalny był także odpowiedzią na zdiagnozowane potrzeby społeczne dotyczące sprawowania opieki nad osobami zależnymi. W jego wyniku zorganizowano praktyczne instruktaże w domach osób zależnych, w wymiarze 29 godzin dla 19 osób. Działanie to polegało na przeszkoleniu w warunkach domowych opiekunów osób zależnych dla których opieka nad chorymi członkami rodziny stanowiła problem głównie z powodu braku wiedzy nt. umiejętności, zasad i technik jej poprawnego sprawowania. Nierzadko bowiem poprzez brak takiej wiedzy osoby sprawujące wieloletnią opiekę same traciły zdrowie, co wymagało pomocy służby zdrowia. Praktyczny instruktaż został dostosowany do indywidualnych potrzeb zarówno chorego jak i opiekuna i dotyczył w szczególności: bezpiecznego podnoszenia i przemieszczania pacjenta, szeroko rozumianych zabiegów pielęgnacyjno – higienicznych, zmiana bielizny pościelowej z chorym, postępowanie w przypadku odleżyn, karmienia i mycia chorego itp. Dzięki tej formie wsparcia osoby sprawujące opiekę nad chorymi członkami rodziny mogły poznać fachowe metody dotyczące poszczególnych elementów opieki, a także uzyskać wsparcie w sytuacjach przeciążenia i wyczerpania emocjonalnego wynikające z długotrwałego zaangażowania w sprawy zależnych członków rodziny.

Z uwagi na duże zainteresowanie udziałem w projekcie w 2020 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim kontynuuje powyższe działania w projekcie „Kreatywni”

VII. Praca socjalna

Praca socjalna z osobą lub rodziną realizowana przez MOPS w Makowie Podhalańskim jest jedną z usług pomocowych o bardzo szerokim zastosowaniu. Świadczona była i jest w celu zapobiegania pogorszeniu się sytuacji osób oraz poprawy funkcjonowania osób oraz rodzin w środowisku społecznym. Pomoc ta polega na zindywidualizowanym podejściu oraz uwzględnieniu możliwości i zasobów osób i otoczenia. Opiera się na wartościach poszanowania godności osoby, jej prawa do samostanowienia, podmiotowości i akceptacji, a także poufności. Praca socjalna jest działaniem celowym które prowadzi do zmiany. Jest to proces który przebiega według następujących po sobie etapów metodycznego postępowania:

- *ocena/diagnoza sytuacji osoby/rodziny poprzez wstępne rozpoznanie sytuacji z problemem,*
- *wyznaczenie celów do pracy i działań.*
- *opracowanie wspólnie z zainteresowanymi planu działania oraz tworzenie indywidualnego pakietu usług.*
- *realizacja planu działania*
- *ewaluacja końcowa i zakończenie współpracy.*

Pracownicy socjalni którzy świadczyli pracę socjalną w 2019 roku korzystali ze szkoleń, które są jednym z elementów wsparcia specjalistów pracujących z drugim człowiekiem.

Praca socjalna przez pracowników socjalnych jest świadczona poprzez podejmowanie szeregu działań takich jak: wyjaśnianie, wzmacnianie osoby i zmniejszenie jej poczucia lęku, działania wychowawcze polegające na przekazywaniu wiedzy i umiejętności zakresie pełnienia funkcji opiekuńczo wychowawczych oraz realizacji ról rodzicielskich, wspólne z osobą załatwianie spraw np. urzędowych. Również praca socjalna opiera się w OPS na działaniach pośrednich na rzecz osoby/rodziny. Zabiegi te nie wymagają bezpośredniego uczestnictwa osoby. Do tych działań zaliczamy konsultacje z innymi specjalistami lub przedstawicielami innych instytucji i urzędów.

Praca socjalna odbywa się z wykorzystaniem podstawowych narzędzi takich jak wywiad środowiskowy, kontrakt socjalny, formularz zgłoszenia do pracy socjalnej, arkusz pracy socjalnej, w której dokumentowane są działania pracownika socjalnego a także przebieg pracy z osobą/rodziną. W ramach swych działań pracownicy socjalni pracują także z osobami samotnymi, rodzinami bezdzietnymi, w których istnieje konieczność prowadzenia działań oraz wsparcie osoby/rodziny w celu uzyskania zmiany trudnej sytuacji, w której osoba się znalazła.

Zauważa się wzrost liczby środowisk objętych jedynie wsparciem w formie pracy socjalnej. Niewątpliwie ma na to wpływ szersza oferta pomocowa Ośrodka oraz innych instytucji. Coraz częściej o pomoc w rozwiązywaniu problemów społecznych zwracają się również rodziny o wysokim statusie materialnym. Bardzo często są to problemy w relacjach pomiędzy członkami rodziny a także problemy opiekuńczo – wychowawcze z dziećmi. Zdarzają się przypadki że pracownicy socjalni wystosowują odpowiednie wnioski do Sądu Rejonowego w Suchoj Beskidzkiej. Duży odsetek stanowią osoby

zgłaszające się o pomoc w załatwieniu formalności związanych z uzyskaniem renty, świadczenia uzupełniającego dla osób niesamodzielnych 500+ bądź orzeczenia o niepełnosprawności.

W 2019r. prowadzono pracę w 223 rodzinach, w tym z 532 osobami. Średnio pracownik socjalny pracował z 32 rodzinami. Do najczęstszych problemów rodzin zaliczono:

- **sytuacje konfliktowe** w rodzinach,
- niezaradność życiowa, brak umiejętności w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz zabezpieczania potrzeb rodziny, w tym potrzeb dzieci, lub innych osób zależnych,
- niechęć do poprawy swej sytuacji materialnej, zdrowotnej która wynikała głównie z braku wzorców a także powielanie niepożądanych zachowań;
- trudności z wywiązywania się z ról rodzicielskich, zaniedbywanie potrzeb dzieci w wielu sferach, **problemy szkolne dzieci**
- nadużywanie alkoholu lub innych środków psychoaktywnych, często prowadzące do zachowań przemocowych w rodzinie;
- występowanie problemów zdrowia psychicznego u osób często niezdiagnozowanych bądź już zdiagnozowanych u nich chorób psychicznych,
- nabywanie lub wzmacnianie w rodzicach prawidłowych umiejętności opiekuńczo-wychowawczych,
- nieumiejętność prowadzenia gospodarstwa domowego, brak racjonalnego gospodarowania posiadanymi środkami finansowymi oraz ustalania priorytetów wydatków z naciskiem na wywiązywanie się z podstawowych opłat i zabezpieczanie potrzeb dzieci,
- zachęcano osoby do korzystania z wsparcia specjalistów, pomoc w dotarciu do psychologa lub psychiatry, udziału w terapii odwykowej, uzyskanie diagnozy medycznej w celu podjęcia leczenia zgodnie z zaleceniami.

W ramach świadczonej na rzecz osób pracy socjalnej pracownicy MOPS współpracowali z instytucjami, które działają na rzecz dzieci i rodziny, Urzędami, szkołami, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, Sądem Rejonowym w Suchej Beskidzkiej, kuratorami zawodowymi i społecznymi, ZIK, placówkami ochrony zdrowia, Policją oraz innymi organizacjami które działają na rzecz poprawy sytuacji osób i rodzin.

VIII. Realizacja świadczeń rodzinnych

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim realizuje także zadania w zakresie świadczeń rodzinnych, zasiłków dla opiekunów, świadczenia wychowawczego „500+”, rządowego programu „Dobry start”, jednorazowego świadczenia z tytułu urodzenia się dziecka, u którego zdiagnozowano ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu - Program "Za Życiem", świadczeń z funduszu alimentacyjnego, Karty Dużej Rodziny jako zadania zlecone z zakresu administracji rządowej.

8.1 Świadczenia rodzinne

Świadczenia rodzinne regulowane Ustawą o świadczeniach rodzinnych z dnia 28 listopada 2003r. (t.j. Dz. U. z 2020r. poz. 111) przysługują obywatelom polskim oraz cudzoziemcom jeżeli zamieszkują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przez okres zasiłkowy, w którym otrzymują świadczenia rodzinne.

Na świadczenia te składają się:

- *zasiłki rodzinne wraz z dodatkami, które skierowane są do osób i rodzin wychowujących dzieci;*
- *świadczenia opiekuńcze: zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze oraz zasiłek dla opiekuna, które przysługują osobom niepełnosprawnym oraz osobom opiekującym się osobami niepełnosprawnymi;*
- *jednorazowe zapomogi z tytułu urodzenia się żywego dziecka.*

Obok posiadania dziecka na utrzymaniu, głównym kryterium uprawniającym do zasiłku rodzinnego i dodatków do zasiłku rodzinnego jest przeciętny miesięczny dochód, w przeliczeniu na osobę w rodzinie. Kryterium dochodowe dla rodzin ubiegających się o przyznanie zasiłku rodzinnego oraz dodatków do zasiłku rodzinnego od 1 listopada 2015 roku wynosi 674 zł na osobę i 764 zł na osobę, jeśli w rodzinie wychowuje się dziecko niepełnosprawne.

Od 1 stycznia 2016 r. w przypadku przekroczenia kryterium dochodowego zasiłek rodzinny i dodatki do zasiłku rodzinnego przysługują w wysokości różnicy między łączną kwotą zasiłku rodzinnego wraz z dodatkami a kwotą, o którą został przekroczony dochód rodziny.

Kryterium dochodowe uprawniające do jednorazowej zapomogi z tytułu urodzenia się dziecka wynosi 1 922 zł na osobę. Obowiązuje również kryterium dochodowe przy ubieganiu się o specjalny zasiłek opiekuńczy, wówczas dochód na osobę w rodzinie nie może przekroczyć kwoty 764 zł.

Kwoty kryteriów dochodowych, a także wysokość poszczególnych świadczeń rodzinnych podlegają weryfikacji co 3 lata, z uwzględnieniem wyników badań prognozy wsparcia dochodowego rodzin. Niezależnie od wysokości dochodu rodziny przyznawane są: świadczenie rodzicielskie, zasiłek pielęgnacyjny oraz świadczenie pielęgnacyjne.

Zasiłek rodzinny przyznawany jest na roczne okresy zasiłkowe od 1 listopada do 31 października następnego roku kalendarzowego. Przy ustalaniu uprawnień do zasiłku rodzinnego brane są pod uwagę dochody osiągnięte w roku poprzedzającym okres zasiłkowy. W przypadkach określonych w ustawie dochód ten odpowiednio pomniejsza się o dochód utracony lub powiększa o dochód uzyskany.

System świadczeń rodzinnych oparty jest o zasadę pomocniczości, uwzględniającą regułę, że w pierwszej kolejności do łożenia na utrzymanie dzieci zobowiązani są ich rodzice. W przypadku, gdy ich środki i uprawnienia są niewystarczające do wychowania i utrzymania dzieci, przysługuje pomoc państwa w postaci świadczeń rodzinnych. W przypadku prawa do zasiłku rodzinnego dla osób samotnie wychowujących dzieci, oznacza to konieczność zasądzenia alimentów na rzecz dziecka od drugiego z rodziców (chyba, że z przyczyn obiektywnych jest to niemożliwe).

Zasiłek rodzinny przysługuje do ukończenia przez dziecko:

- 18 roku życia,
- nauki w szkole, jednak nie dłużej niż do ukończenia 21 roku życia albo
- 24 roku życia, jeżeli kontynuuje naukę w szkole lub w szkole wyższej i legitymuje się orzeczeniem o umiarkowanym albo o znacznym stopniu niepełnosprawności.

W roku 2019 wysokość zasiłku rodzinnego wynosiła miesięcznie:

- 95 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia,
- 124 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia,
- 135 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia.

Osoba, która ma ustalone prawo do zasiłku rodzinnego może ubiegać się o następujące dodatki:

- dodatek z tytułu urodzenia dziecka (1000 zł – świadczenie jednorazowe),
- dodatek z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego (400 zł miesięcznie),
- dodatek z tytułu samotnego wychowywania dziecka (193 zł miesięcznie na dziecko (nie więcej niż na dwoje dzieci), w przypadku dzieci niepełnosprawnych kwotę dodatku zwiększa się o 80 zł, nie więcej niż o 160 zł na wszystkie dzieci);
- dodatek z tytułu wychowywania dziecka w rodzinie wielodzietnej na trzecie i kolejne dziecko w rodzinie (95 zł miesięcznie),
- dodatek z tytułu kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego (90 zł miesięcznie na dziecko do 5 roku życia i 110 zł miesięcznie),
- dodatek z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania (113 zł miesięcznie na zamieszkanie w miejscowości, w której mieści się siedziba szkoły i 69 zł miesięcznie na dojazd do szkoły poza miejsce zamieszkania),
- dodatek z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego (100 zł - świadczenie przyznawane jednorazowo w okresie zasiłkowym).

Poszczególne świadczenia rodzinne mają różny charakter: w większości wypłacane są na określony czas (okres zasiłkowy), ale również jednorazowo (dodatek z tytułu urodzenia dziecka, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka) lub raz w ciągu pewnego okresu (dodatek

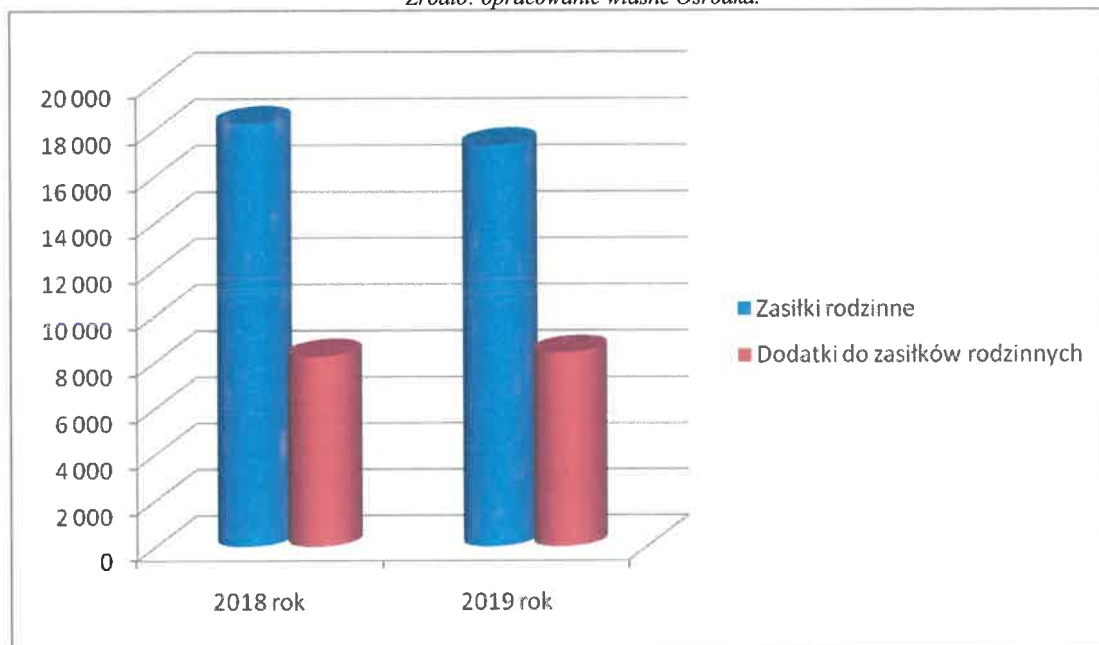
z tytułu rozpoczęcia roku szkolnego). Część świadczeń rodzinnych występuje samoistnie (zasilek rodzinny, jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka, świadczenie rodzicielskie, zasilek pielęgnacyjny, świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasilek opiekuńczy), natomiast otrzymanie dodatków do zasiłku rodzinnego uzależnione jest od posiadania prawa do zasiłku rodzinnego. Ponadto, do każdego z dodatków wymagane jest spełnienie dodatkowych warunków związanych z tytułem (powodem) przyznania dodatku. Jednocześnie można pobierać kilka rodzajów dodatków.

Realizacja świadczeń rodzinnych w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Zasilek rodzinny	17 338	1 986 399,55	x
Dodatki do zasiłków rodzinnych	8 393	1 065 649,99	Od 1 stycznia do 31 grudnia 2019r. wysokość zasiłku rodzinnego wynosi miesięcznie: • 95,00 zł na dziecko w wieku do ukończenia 5 roku życia, • 124,00 zł na dziecko w wieku powyżej 5 roku życia do ukończenia 18 roku życia, • 135,00 zł na dziecko w wieku powyżej 18 roku życia do ukończenia 24 roku życia
Urodzenie dziecka	81	77 144,10	1 000,00 zł
Opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego	706	271 567,17	400,00 zł
Samotnego wychowywania dziecka	551	105 470,37	193,00 zł na dziecko, plus 80,00 zł dla dziecka z orzeczoną niepełnosprawnością lub znacznym stopniem niepełnosprawności, nie więcej niż 386,00 zł na wszystkie dzieci
Wychowanie dziecka w rodzinie wielodzietnej	2776	257 909,73	95,00 zł na trzecie i następne dzieci
Kształcenia i rehabilitacji dziecka niepełnosprawnego	708	75 124,50	• 90,00 zł dla dziecka do 5 roku życia, • 110,00 zł dla dziecka powyżej 5 roku życia
Rozpoczęcie roku szkolnego	1 030	98 968,34	100,00 zł

<i>Podjęcie przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania</i>	2541	179 465,78	• 113,00 zł z tytułu podjęcia przez dziecko nauki w szkole poza miejscem zamieszkania • 69,00 zł w przypadku zamieszkiwania w miejscowości, w której znajduje się szkoła
<i>Jednorazowa zapomoga z tytułu urodzenia się dziecka</i>	117	117 000,00	1000,00 zł
<i>Koszty obsługi łącznie z kosztami obsługi od świadczeń opiekuńczych</i>		173 704,49	

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

8.2 Świadczenia opiekuńcze

W ramach świadczeń rodzinnych realizowane są trzy rodzaje świadczeń opiekuńczych:

- **zasilek pielęgnacyjny** (do 31.10.2018r. wynosił 153 zł miesięcznie, od 1.11.2018 r. wynosił 184,42 zł miesięcznie, a od 01.11.2019r. wynosi 215,84 zł) – świadczenie przysługuje niezależnie od dochodu rodziny i osoby, dlatego przyznawane jest nie na okres zasiłkowy, lecz na okres ważności orzeczenia o niepełnosprawności lub stopniu niepełnosprawności. Zasiłek pielęgnacyjny przeznaczony jest dla niepełnosprawnych dzieci i osób dorosłych niepełnosprawnych w stopniu znacznym (w niektórych przypadkach również w stopniu umiarkowanym) oraz dla osób, które ukończyły 75 lat. Do zasiłku pielęgnacyjnego nie mają prawa osoby, pobierające dodatek pielęgnacyjny wypłacany przy emeryturze lub rencie wypłacanej z organu emerytalno-rentowego.
- **specjalny zasiłek opiekuńczy** przysługuje osobom, które rezygnują z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania stałej opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności albo orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji. O specjalny zasiłek opiekuńczy ubiegać się mogą osoby, na których ciąży obowiązek alimentacyjny w stosunku do osoby wymagającej opieki. Wysokość specjalnego zasiłku opiekuńczego to kwota 620 zł miesięcznie.
- **świadczenie pielęgnacyjne** przysługuje:
 - 1) matce albo ojcu,
 - 2) opiekunowi faktycznemu dziecka,
 - 3) osobie będącej rodziną zastępczą spokrewnioną,
 - 4) innym osobom, na których ciąży obowiązek alimentacyjny, jeżeli nie podejmują lub rezygnują z zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej w celu sprawowania opieki nad osobą legitymującą się orzeczeniem o niepełnosprawności łącznie ze wskazaniami konieczności stałej lub długotrwałej opieki lub pomocy innej osoby w związku ze znacznie ograniczoną możliwością samodzielnej egzystencji oraz konieczności stałego współdziałania na co dzień opiekuna dziecka w procesie jego leczenia, rehabilitacji i edukacji, albo osobą legitymującą się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności.

Świadczenie pielęgnacyjne przysługuje, jeżeli niepełnosprawność osoby wymagającej opieki powstała:

- nie później niż do ukończenia 18 roku życia lub*
- w trakcie nauki w szkole lub w szkole wyższej, jednak nie później niż do ukończenia 25. roku życia.*

Wartym podkreślenia jest fakt, że świadczenie pielęgnacyjne jest jedynym świadczeniem rodzinnym, którego wysokość podlega corocznej waloryzacji od 1 stycznia o wskaźnik waloryzacji określony w ustawie o świadczeniach rodzinnych. Wysokość świadczenia pielęgnacyjnego na następny rok kalendarzowy podlega ogłoszeniu w drodze obwieszczenia przez ministra właściwego do spraw zabezpieczenia społecznego. W roku 2016 świadczenie to wynosiło 1300 zł miesięcznie, w roku 2017 była to kwota 1406 zł miesięcznie, a w 2018 roku wysokość świadczenia wzrosła do 1477 zł miesięcznie, w okresie od 01.01.2019r. do 31.12.2019r. obowiązywała kwota 1530 zł.

*Ponadto w 2019 roku ze środków finansowych budżetu państwa przeznaczonych na realizację świadczeń rodzinnych wypłacano, wprowadzone ustawą z dnia 4 kwietnia 2014 roku, **zasiłki dla opiekunów**. Świadczenie to przysługuje osobom, które utraciły prawo do świadczenia pielęgnacyjnego z dniem 1 lipca 2013 r. w związku z wygaśnięciem z mocy prawa decyzji przyznającej prawo do tego świadczenia.*

*Za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna opłacane były **składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe**. Organ realizujący świadczenia rodzinne opłacał składkę na ubezpieczenia emerytalne i rentowe od podstawy odpowiadającej wysokości świadczenia pielęgnacyjnego oraz odpowiednio specjalnego zasiłku opiekuńczego i zasiłku dla opiekuna przez okres niezbędny do uzyskania okresu ubezpieczenia^{*)} z zastrzeżeniem art. 87 ust. 1b ustawy z dnia 17 grudnia 1998 roku o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych i nie dłużej niż przez okres na jaki ustalono prawo do w/w świadczeń. Składek nie opłaca się za osoby podlegające obowiązkowi ubezpieczenia społecznego z innego tytułu.*

**)tj. 20- letni okres składkowy i nieskładkowy w przypadku kobiet i 25 lat w przypadku mężczyzn.*

***Składki na ubezpieczenie zdrowotne** opłacane były za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne, specjalny zasiłek opiekuńczy oraz zasiłek dla opiekuna niepodlegające obowiązkowi ubezpieczenia zdrowotnego z innego tytułu.*

Za dochód rodziny osoby wymagającej opieki uważa się dochód następujących członków rodziny:

1. W przypadku gdy osoba wymagająca opieki jest małoletnia:

a) osoby wymagającej opieki,

- b) rodziców osoby wymagającej opieki,*
- c) małżonka rodzica osoby wymagającej opieki,*
- d) osoby, z którą rodzic osoby wymagającej opieki wychowuje wspólne dziecko,*
- e) pozostających na utrzymaniu osób, o których mowa w lit. a-d, dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, ale do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko, a także rodzica osoby wymagającej opieki zobowiązanego tytułem wykonawczym pochodzącym lub zatwierdzonym przez sąd do alimentów na jej rzecz;*

2. w przypadku gdy osoba wymagająca opieki jest pełnoletnia:

- a) osoby wymagającej opieki,*
- b) małżonka osoby wymagającej opieki,*
- c) osoby, z którą osoba wymagająca opieki wychowuje wspólne dziecko,*
- d) pozostających na utrzymaniu osób, o których mowa w lit. a-c, dzieci w wieku do ukończenia 25. roku życia, z tym że do członków rodziny nie zalicza się dziecka pozostającego pod opieką opiekuna prawnego, dziecka pozostającego w związku małżeńskim, a także pełnoletniego dziecka posiadającego własne dziecko.*

Specjalny zasiłek opiekuńczy nie przysługuje, jeżeli:

1. osoba sprawująca opiekę:

- a) ma ustalone prawo do emerytury, renty, renty rodzinnej z tytułu śmierci małżonka przyznanej w przypadku zbiegu prawa do renty rodzinnej i innego świadczenia emerytalno-rentowego, renty socjalnej, zasiłku stałego, nauczycielskiego świadczenia kompensacyjnego, zasiłku przedemerytalnego lub świadczenia przedemerytalnego;*
- b) podlega obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym z innych tytułów;*
- c) ma ustalone prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;*
- d) legitymuje się orzeczeniem o znacznym stopniu niepełnosprawności;*

2. osoba wymagająca opieki została umieszczona w rodzinie zastępczej, z wyjątkiem rodziny zastępczej spokrewnionej, w rodzinnym domu dziecka albo - w związku z koniecznością kształcenia, rewalidacji lub rehabilitacji - w placówce zapewniającej całodobową opiekę, w tym w specjalnym ośrodku szkolno-wychowawczym z wyjątkiem podmiotu wykonującego działalność leczniczą, i korzysta w niej z całodobowej opieki przez więcej niż 5 dni w tygodniu;

3. na osobę wymagającą opieki inna osoba ma ustalone prawo do wcześniejszej emerytury;

4. członek rodziny osoby sprawującej opiekę ma ustalone prawo do otrzymywania dodatku do zasiłku rodzinnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub świadczenia pielęgnacyjnego;

5. na osobę wymagającą opieki jest ustalone prawo do otrzymywania dodatku do zasiłku rodzinnego, prawo do specjalnego zasiłku opiekuńczego lub prawo do świadczenia pielęgnacyjnego;
6. na osobę wymagającą opieki inna osoba jest uprawniona za granicą do świadczenia na pokrycie wydatków związanych z opieką, chyba że przepisy o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub dwustronne umowy o zabezpieczeniu społecznym stanowią inaczej.

Świadczenia opiekuńcze w tym:

	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Zasiłek pielęgnacyjny	4 367	822 778,00 zł	184,42 zł w okresie od 1.01.do 31.10.2019, a w okresie od 1.11.2019.do 31.12.2019 - 215,84 zł
Świadczenie pielęgnacyjne	710	1 111 205,00 zł	1 583,00 zł
Specjalny zasiłek opiekuńczy	462	285 329,00 zł	620,00zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Wydatki na składki na ubezpieczenia społeczne i ubezpieczenia zdrowotne

Nazwa świadczenia	Liczba świadczeń	Kwota w zł.
Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	547	196 490,00 zł
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające świadczenie pielęgnacyjne	121	17 239,00 zł
Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	370	54 754,00 zł
Składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające specjalny zasiłek opiekuńczy	151	8 425,00 zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

8.3 Świadczenie rodzicielskie

Świadczenie rodzicielskie przysługuje osobom, które urodziły dziecko, a które nie otrzymują zasiłku macierzyńskiego lub uposażenia macierzyńskiego.

Uprawnionymi do tego świadczenia są:

- **bezrobotni** - By dostać świadczenie rodzicielskie nie ma obowiązku bycia zarejestrowanym w urzędzie pracy;
- **niepracujący studenci**;
- **osoby wykonujące pracę na tzw. umowach śmieciowych** (np. umowach zlecenie/dzielo);
- **osoby prowadzące pozarolniczą działalność gospodarczą** – jeśli nie będą pobierały zasiłku macierzyńskiego;
- **opiekunowie faktyczni dziecka** (tj. osoby, które faktycznie opiekują się dzieckiem, jeżeli wystąpiły do sądu rodzinnego z wnioskiem o przysposobienie dziecka) – w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia;
- **rodziny zastępcze**, nie dotyczy rodzin zastępczych zawodowych – w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego - do ukończenia 10. roku życia;
- **osoby, która przysposobiły dziecko** – w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia;

Ojciec dziecka może ubiegać się o świadczenie rodzicielskie tylko w przypadku:

- skrócenia okresu pobierania świadczenia rodzicielskiego na wniosek matki dziecka po wykorzystaniu przez nią tego świadczenia za okres co najmniej 14 tygodni od dnia urodzenia dziecka,
- śmierci matki dziecka,
- porzucenia dziecka przez matkę.

Wsparcie finansowe w postaci świadczenia rodzicielskiego przysługuje przez okres:

- 52 tygodni w przypadku urodzenia jednego dziecka przy jednym porodzie,
- 65 tygodni - w przypadku urodzenia dwojga dzieci przy jednym porodzie,
- 67 tygodni - w przypadku urodzenia trojga dzieci przy jednym porodzie,

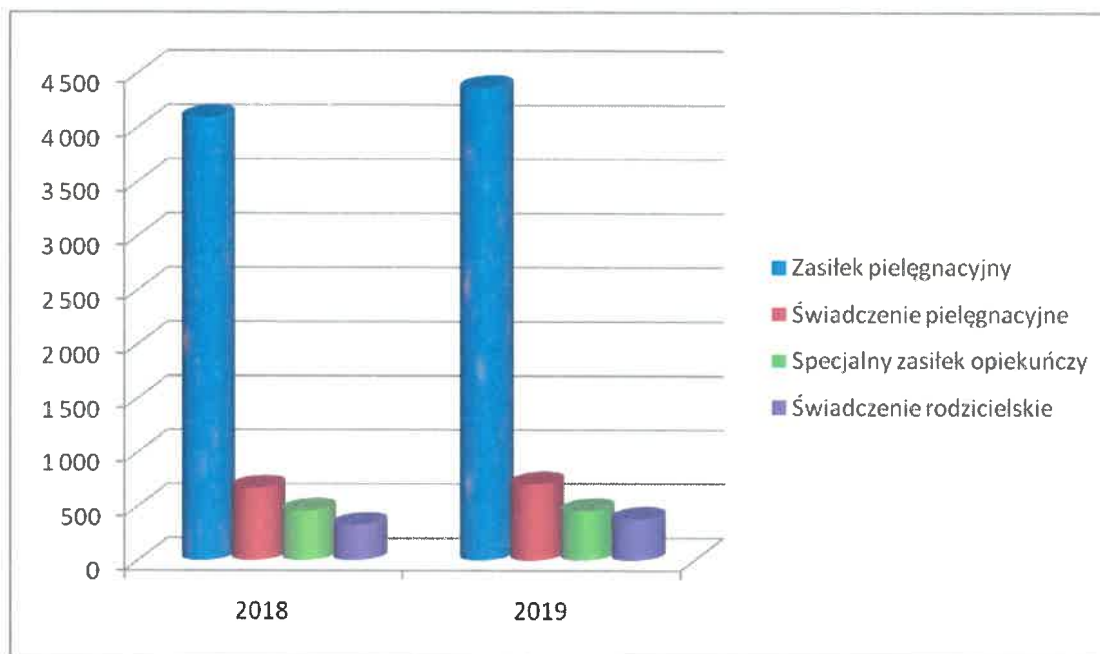
- 69 tygodni - w przypadku urodzenia czworga dzieci przy jednym porodzie,
- 71 tygodni - w przypadku urodzenia pięciorga i więcej dzieci przy jednym porodzie,
- a w przypadku urodzenia wieloraczków okres ten wydłużony zostaje do 71 tygodni.

Świadczenie rodzicielskie przysługuje również opiekunowi faktycznemu dziecka, rodzinie zastępczej a także osobie, która przysposobiła dziecko w przypadku objęcia opieką dziecka w wieku do ukończenia 7. roku życia, a w przypadku dziecka, wobec którego podjęto decyzję o odroczeniu obowiązku szkolnego – do ukończenia 10. roku życia. Świadczenie rodzicielskie nie przysługuje, jeżeli:

- co najmniej jeden z rodziców dziecka otrzymuje zasiłek macierzyński lub uposażenie macierzyńskie;
- dziecko zostanie umieszczone w pieczy zastępczej;
- w przypadku nie sprawowania lub zaprzestania sprawowania osobistej opieki nad dzieckiem, w tym w związku z zatrudnieniem lub wykonywaniem innej pracy zarobkowej, które uniemożliwiają sprawowanie tej opieki;
- na dziecko jest już ustalone prawo do świadczenia rodzicielskiego, dodatku do zasiłku rodzinnego z tytułu opieki nad dzieckiem w okresie korzystania z urlopu wychowawczego, świadczenia pielęgnacyjnego, specjalnego zasiłku opiekuńczego lub zasiłku dla opiekuna;
- jeżeli za granicą przysługuje świadczenie o podobnym charakterze do świadczenia rodzicielskiego

	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Świadczenie rodzicielskie	383	355 416,40	1 000,00
Koszty obsługi		809,40	

Źródło: opracowanie własne Ośrodka

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

IX. Zasiłki dla opiekunów

W dniu 15 maja 2014 r. w życie weszła ustawa z dnia 4 kwietnia 2014 r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów. Jej przepisy określają, na jakich warunkach możliwe jest nabycie uprawnienia do otrzymywania zasiłku dla opiekunów, a także zasady, zgodnie z którymi są one ustalane i wypłacane. Jest to świadczenie skierowane wyłącznie do osób, które na skutek ww. nowelizacji utraciły 1 lipca 2013 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i nie spełniły kryterium dochodowego do otrzymania specjalnego zasiłku opiekuńczego, pozostając bez wsparcia państwa.

Zasiłek dla opiekuna dorosłej osoby ze znacznym stopniem niepełnosprawności wynosi 620,00 zł netto. Prawo do zasiłku dla opiekuna ustalało się na czas nieokreślony, chyba że orzeczenie o niepełnosprawności lub orzeczenie o stopniu niepełnosprawności zostało wydane na czas określony. Uprawnienie do pobierania zasiłku dla opiekuna było jednak weryfikowane co pół roku. W tym celu przeprowadzany był wywiad środowiskowy. Wywiad ten może zostać także przeprowadzany wówczas, gdy zaistnieją wątpliwości co do faktu sprawowania opieki przez osobę pobierającą zasiłek dla opiekuna.

Wymienione zasiłki i świadczenia pielęgnacyjne należą się także rolnikom, jeśli ci zrezygnowali z pracy w gospodarstwie rolnym na rzecz opieki nad osobą z niepełnosprawnością.

Realizacja zasiłków dla opiekunów w okresie 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:

	Liczba świadczeń	Wypłacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Zasiłek dla opiekuna	110	68 200,00	620,00
Koszty obsługi		2 362,24	

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Wydatki na składki na ubezpieczenie społeczne i ubezpieczenie zdrowotne za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna oraz liczba składek

Lp.	Wyszczególnienie	Liczba opłaconych składek	Wydatki poniesione z zł.
1.	Składki na ubezpieczenia emerytalne i rentowe opłacane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	70	8 223,00
2.	Składki na ubezpieczenie zdrowotne opłacane za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna	36	2 009,00

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Z powyższego wykresu wynika, że liczba świadczeń rodzinnych w porównaniu z rokiem 2018 spadła. W 2018r. liczba świadczeń zasiłków rodzinnych wynosiła 18 291, z kolei liczba świadczeń zasiłku rodzinnego w 2019 roku wynosiła 17 338. Jest to spowodowane w większości przypadków przekroczeniem kryterium dochodowego, które od 2015 roku niezmiennie wynosi 674 zł na osobę w rodzinie, a wzrost minimalnego wynagrodzenia za pracę z roku na rok rośnie. Liczba świadczeń dodatków do zasiłku rodzinnego w 2019 roku wynosiła 8 393, co w porównaniu z 2018 rokiem, gdzie liczba świadczeń dodatków do zasiłku rodzinnego wynosiła 8 248 wzrosła o 145 świadczeń.

Zauważa się również wzrost liczby świadczeń pielęgnacyjnych dla osób rezygnujących z zatrudnienia ze względu na konieczność sprawowania opieki nad niepełnosprawnym dzieckiem.

Liczba uprawnionych osób do korzystania z zasiłku dla opiekunów zmalała w 2019 roku, w porównaniu z rokiem poprzednim. Przyczyną tego jest zmiana przepisów w dniu 15 maja 2014 r. Przepisy ustawy z dnia 4 kwietnia 2014 roku określają, na jakich warunkach możliwe jest nabycie uprawnienia do otrzymywania zasiłku dla opiekunów, a także zasady, zgodnie z którymi są one ustalane i wypłacane. Jest to świadczenie skierowane **wyłącznie do osób**, które na wskutek ww. nowelizacji utraciły 1 lipca 2013 r. prawo do świadczenia pielęgnacyjnego i nie spełniły kryterium dochodowego do otrzymania specjalnego zasiłku opiekuńczego, pozostając bez wsparcia państwa.

W okresie od 1 stycznia 2019r. do 31 grudnia 2019r. w sprawie świadczeń rodzinnych wydano **1316 decyzji administracyjnych, w tym 15 odmownych**. Przyjęto do przekazania Samorządowemu Kolegium Odwoławczemu w Krakowie **3 decyzje**, od których Strona wniosła **odwołanie**. Ponadto odzyskano nienależnie pobrane świadczenia na kwotę **6 048,00 zł. z lat ubiegłych**.

X. Jednorazowe świadczenie w wysokości 4 000,00 zł – „Za życiem”

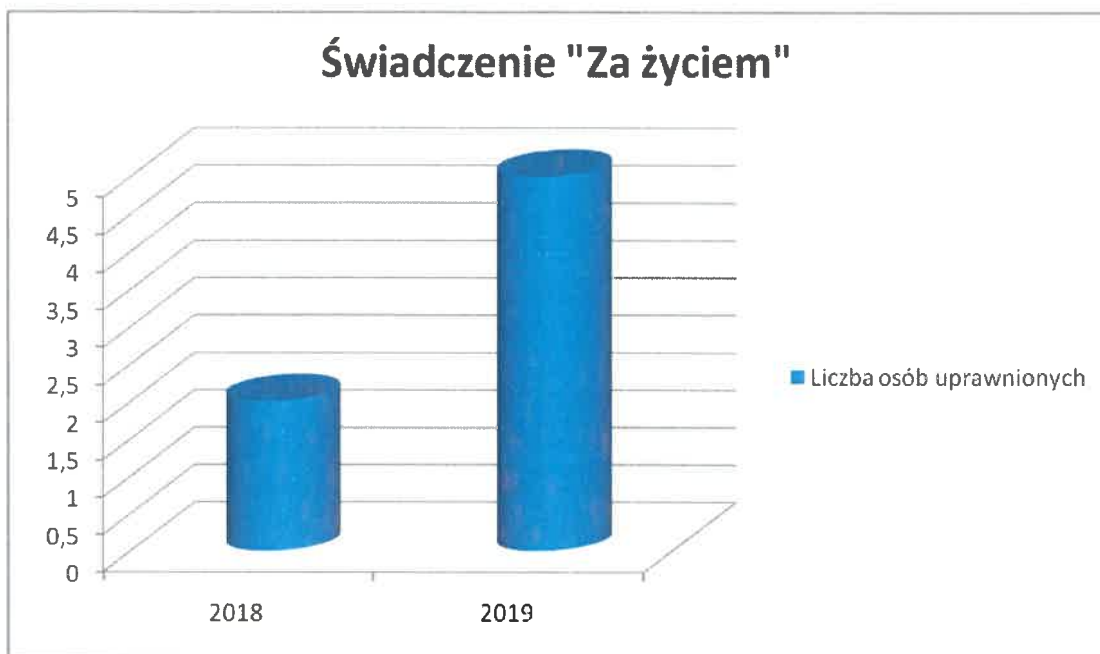
Program „Za życiem” jest programem rządowym wprowadzonym w styczniu 2017 r. ustawą z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Program wspiera rodziny z osobami niepełnosprawnymi, w szczególności wychowujące niepełnosprawne dzieci. Obejmuje rozwiązania dotyczące wsparcia dla kobiet w ciąży i ich rodzin, wczesnego wspomaganie dziecka i jego rodziny, usług wspierających, rehabilitacyjnych i mieszkaniowych. Program zapewnia koordynację wsparcia, poradnictwa i informacji i jest realizowany przez wiele podmiotów.

W ramach programu wypłacano jednorazowe świadczenie w kwocie 4 000 zł. z tytułu urodzenia dziecka u którego stwierdzono ciężkie i nieodwracalne upośledzenie albo nieuleczalną chorobę zagrażającą życiu, które powstały w prenatalnym okresie rozwoju dziecka lub w czasie porodu. Wypłata świadczenia nie jest uzależniona od spełnienia kryterium dochodowego.

W roku 2019 r. wypłacono 5 świadczeń na łączną kwotę 20 000 zł, gdzie w roku 2018 wypłacono ich 2 na łączną kwotę 8 000zł.

	Liczba osób uprawnionych	Wypłacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
Za życiem	5	20 000,00	4 000,00
Koszty obsługi		618,55	

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

XI. Realizacja Funduszu Alimentacyjnego i Zaliczki Alimentacyjnej

11.1 Przyznawanie świadczeń z funduszu alimentacyjnego

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przyznawane są na warunkach określonych w ustawie z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U z 2019 r., poz. 670 z późn. zm.).

Akt wykonawczy: rozporządzenie Ministra Pracy i Polityki Społecznej z dnia 27 lipca 2017 roku w sprawie sposobu i trybu postępowania, sposobu ustalania dochodu oraz zakresu informacji, jakie mają być zawarte we wniosku, zaświadczeniach i oświadczeniach w sprawach o ustalenie prawa do świadczenia z funduszu alimentacyjnego (Dz. U. z 2017 r., poz. 1467).

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują:

1) obywatelom polskim;

2) cudzoziemcom:

a) jeżeli wynika to z wiążących Rzeczpospolitą Polską umów dwustronnych zabezpieczeniu Społecznym;

b) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej na podstawie zezwolenia na pobyt stały, zezwolenia na pobyt rezydenta długoterminowego Unii Europejskiej oraz zezwolenia na pobyt czasowy udzielonego w związku z okolicznością, o której mowa w art. 186 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 grudnia 2013 r. o cudzoziemcach;

c) przebywającym na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w związku z uzyskaniem statusu uchodźcy lub ochrony uzupełniającej.

Osobą uprawnioną do świadczeń z funduszu alimentacyjnego jest dziecko, które ma zasądzone od rodzica alimenty, jeżeli egzekucja alimentów jest bezskuteczna. Świadczenia z FA przysługują na dziecko do ukończenia przez nie 18 lat. Na dziecko starsze świadczenia przysługują do ukończenia 25 lat pod warunkiem, że uczy się w ono szkole lub szkole wyższej, a na dziecko, które ma ustalony znaczny stopień niepełnosprawności –bezterminowo.

Ponadto o świadczenia z funduszu alimentacyjnego mogą ubiegać się nie tylko rodzice samotnie wychowujący dzieci, ale również ci, którzy zawarli związek małżeński lub żyją w konkubinacie.

Prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługuje, jeżeli dochód na osobę w rodzinie nie przekracza 725 zł. Świadczenia z funduszu alimentacyjnego przysługują w wysokości bieżąco zasądzonych alimentów nie więcej jednak niż 500 zł na każde dziecko.

Realizacja świadczeń z funduszu alimentacyjnego w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku przedstawia się następująco:

Struktura wydatków na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2019 r.

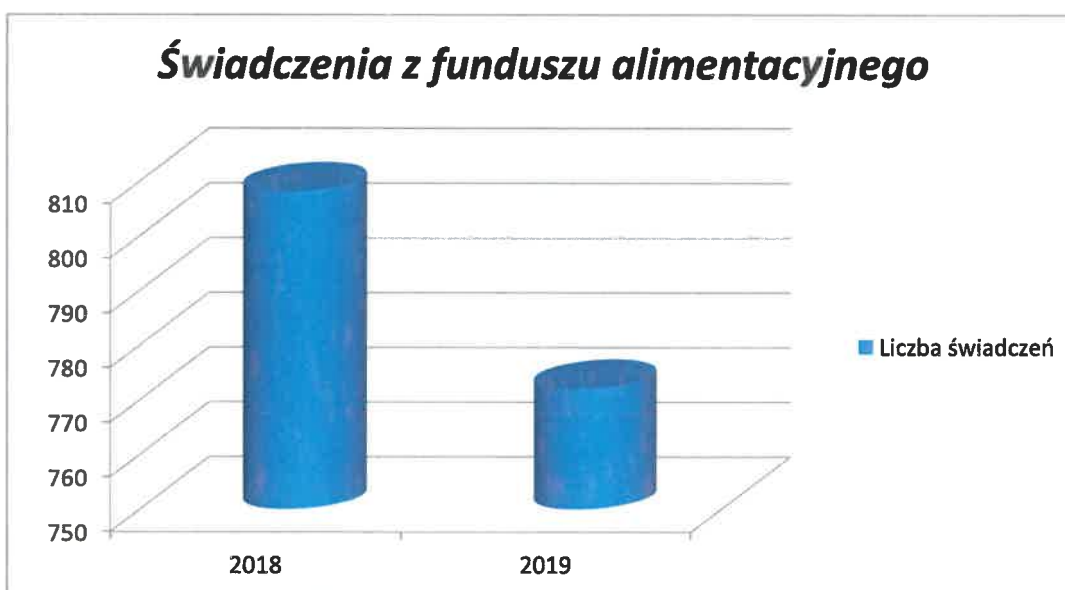
	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota (w zł.)	Średnie świadczenie (w zł.)
Fundusz alimentacyjny	772	348 158,07	450,98
Koszty obsługi		10 765,54	

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Struktura wydatków na świadczenia z funduszu alimentacyjnego w 2018 r.

	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota (w zł.)	Średnie świadczenie (w zł.)
Fundusz alimentacyjny	808	367 359,00	450,98
Koszty obsługi		10 992,14	

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Pomimo wzrostu kryterium dochodowego od października 2019 r. do kwoty 800 zł na osobę w rodzinie nastąpił nieznaczny spadek liczby rodzin posiadających prawo do pobierania świadczeń z funduszu alimentacyjnego. Kryterium dochodowe wzrosło po raz pierwszy od 2008 r. o 75 zł na osobę, natomiast płaca minimalna corocznie ulega podwyższeniu, co skutkuje zmniejszeniem liczby rodzin uprawnionych do świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

Liczba wydanych decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego w 2019 r.

Liczba wydanych decyzji w sprawie świadczeń z funduszu alimentacyjnego, w tym:	52
- stwierdzających nienależnie pobrane świadczenia	0
- odmowne	0

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

11.2 Prowadzenie postępowań wobec dłużników alimentacyjnych

Ustawa z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów, która wprowadziła nowe regulacje w zakresie pomocy państwa osobom uprawnionym do alimentów oraz postępowania wobec dłużników alimentacyjnych i tym samym zastąpiła ustawę o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej od czasu obowiązywania (tj. od 1 października 2008 r.) była już kilka razy nowelizowana zarówno w części dotyczącej przyznawania świadczeń oraz prowadzonego postępowania wobec dłużników.

Katalog środków służących do dyscyplinowania dłużników alimentacyjnych od kilku lat pozostaje niezmienny. Istnieje konieczność przeprowadzania wywiadów z dłużnikami, ich aktywizacja zawodowa, a w określonych w ustawie przypadkach składanie wniosku do prokuratury o ściganie dłużnika oraz składanie wniosku do prezydenta o zatrzymanie prawa jazdy. Skierowanie wniosku do prokuratury o ściganie za przestępstwo uporczywego uchylania się od obowiązku alimentacyjnego oraz do starosty o zatrzymanie prawa jazdy musi być poprzedzone wydaniem decyzji administracyjnej uznającej dłużnika za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych. W razie powstania zaległości w należnościach dłużnika za okres dłuższy niż 6 miesięcy przekazywane są do biura informacji gospodarczej informacje o zobowiązaniach dłużników wynikających z wypłacanych świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz zaliczki alimentacyjnej. Od 2016 roku istnieje obowiązek przekazywania takich informacji do wszystkich biur informacji gospodarczych podanych przez ministra właściwego do spraw gospodarki w Biuletynie Informacji Publicznej.

Podobnie jak w latach ubiegłych najwięcej problemów było z ustalaniem miejsca zamieszkania dłużnika. Z tego względu nie można przeprowadzić z dłużnikiem wywiadu i odebrać oświadczenia majątkowego. Sami dłużnicy nie byli natomiast zainteresowani współpracą z MOPS, nie widzieli potrzeby przedstawienia swojej sytuacji, skorzystania z pomocy w znalezieniu i podjęciu pracy (poprzez aktywizację zawodową), a tym samym zdobycia pracy i regulowania zobowiązań alimentacyjnych.

Działania wobec dłużników alimentacyjnych podejmowane są na wniosek organu właściwego wierzyciela

tj. wójta, burmistrza lub prezydenta miasta właściwego ze względu na miejsce zamieszkania osoby uprawnionej jeśli:

- 1) osobie uprawnionej zostało przyznane prawo do świadczenia z funduszu alimentacyjnego;*
- 2) osoba uprawniona do świadczenia alimentacyjnego od rodzica lub jej przedstawiciel ustawowy złoży do organu właściwego wierzyciela wnioski o podjęcie działań wobec dłużnika alimentacyjnego.*

Organ właściwy dłużnika przeprowadza wywiad alimentacyjny, w celu ustalenia sytuacji rodzinnej, dochodowej i zawodowej dłużnika alimentacyjnego, a także jego stanu zdrowia oraz przyczyn niemożności utrzymania osoby uprawnionej oraz odbiera od niego oświadczenie majątkowe.

Następnie organ właściwy dłużnika przekazuje komornikowi sądowemu informacje mające wpływ na skuteczność prowadzonej egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym dłużnika alimentacyjnego.

W przypadku gdy dłużnik alimentacyjny nie może wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu braku zatrudnienia, organ właściwy dłużnika zobowiązuje go do zarejestrowania się jako bezrobotny albo jako poszukujący pracy w przypadku braku możliwości zarejestrowania się jako bezrobotny oraz informuje właściwy powiatowy urząd pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej dłużnika.

Jeżeli dłużnik alimentacyjny uniemożliwia przeprowadzenie wywiadu alimentacyjnego lub odmówił:

- 1) złożenia oświadczenia majątkowego,*
- 2) zarejestrowania się w powiatowym urzędzie pracy jako bezrobotny albo poszukujący pracy,*
- 3) bez uzasadnionej przyczyny, w rozumieniu przepisów o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy, przyjęcia propozycji odpowiedniego zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, wykonywania prac społecznie użytecznych, prac interwencyjnych, robót publicznych, prac na zasadach robót publicznych albo udziału w szkoleniu, stażu lub przygotowaniu zawodowym dorosłych*

- organ właściwy dłużnika wszczyna postępowanie dotyczące uznania dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych.

Jeżeli decyzja o uznaniu dłużnika alimentacyjnego za uchylającego się od zobowiązań alimentacyjnych stanie się ostateczna, organ właściwy dłużnika kieruje wniosek do starosty

o zatrzymanie prawa jazdy dłużnika, dołączając odpis tej decyzji, oraz składa wniosek o ściganie za przestępstwo określone w art. 209 § 1 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. – Kodeks karny.

Dłużnik alimentacyjny jest zobowiązany do zwrotu organowi właściwemu wierzyciela należności w wysokości świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego osobie uprawnionej, łącznie z ustawowymi odsetkami.

Odsetki są naliczane od pierwszego dnia następującego po dniu wypłaty świadczeń z funduszu alimentacyjnego, do dnia spłaty.

Należności przypadające od dłużnika alimentacyjnego z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej na podstawie przepisów o egzekucji świadczeń alimentacyjnych, z uwzględnieniem przepisów niniejszej ustawy.

Świadczenia z funduszu alimentacyjnego podlegają zwrotowi. Oznacza to, że dłużnik musi zwrócić wypłacone świadczenia wraz z odsetkami za opóźnienie, które naliczane są do dnia spłaty należności. Należności przypadające od dłużników alimentacyjnych z tytułu świadczeń wypłaconych z funduszu alimentacyjnego podlegają ściągnięciu wraz z odsetkami w drodze egzekucji sądowej. Postępowanie egzekucyjne prowadzą komornicy sądowi. Po wydaniu decyzji ustalającej prawo do świadczeń z funduszu alimentacyjnego organ właściwy wierzyciela wnosi o wszczęcie postępowania egzekucyjnego lub o przyłączenie się do toczącego się postępowania egzekucyjnego w sprawie zaspokojenia roszczeń osoby uprawnionej do alimentów.

Organ właściwy wierzyciela przekazuje dłużnikowi alimentacyjnemu:

1) informację o przyznaniu osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego oraz o obowiązku zwrotu wraz z odsetkami należności z tytułu świadczeń z funduszu alimentacyjnego wypłaconych osobie uprawnionej;

2) uchylony;

3) informację o wysokości zobowiązań dłużnika alimentacyjnego wobec Skarbu Państwa z tytułu:

a) wypłaconych osobie uprawnionej świadczeń z funduszu alimentacyjnego na podstawie ustawy;

b) wypłaconych osobie uprawnionej na podstawie ustawy z dnia 22 kwietnia 2005r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 i Nr 164, poz. 1366);

c) wypłaconych na podstawie ustawy z dnia 18 lipca 1974 r. o funduszu alimentacyjnym (Dz.U. z 1991 r. Nr 45, poz. 200 z późn. zm.) świadczeń z funduszu alimentacyjnego.

W 2019 roku prowadzono działania w stosunku do 89 dłużników alimentacyjnych, w tym m.in.:

– skierowano do komorników sądowych 89 wniosków o przyłączenie do postępowania egzekucyjnego wobec dłużników alimentacyjnych,

- wystosowano do dłużników alimentacyjnych 41 wezwań w celu zgłoszenia się na wywiad alimentacyjny,
- skierowano 21 wniosków o podjęcie działań wobec dłużników niezamieszkujących w Makowie Podhalańskim,
- wpłynęło 23 wniosków z innych gmin o podjęcie działań wobec dłużników alimentacyjnych,
- przeprowadzono 16 wywiadów alimentacyjnych,
- przekazano komornikom sądowym 16 informacji z wywiadu alimentacyjnego, mających wpływ na egzekucję zasądzonych świadczeń,
- zobowiązano 1 dłużnika do zarejestrowania się w Powiatowym Urzędzie Pracy jako osoby bezrobotne albo poszukujące pracy,
- poinformowano Powiatowy Urząd Pracy o potrzebie aktywizacji zawodowej 1 dłużnika

**Struktura wpłat od dłużników
z tytułu zwrotów na rzecz zadłużenia oraz ich podział**

Kwoty zwrócone przez dłużników alimentacyjnych	191 129,06zł
przekazane przez gminę na dochody własne	52 146,93zł
Przekazane na dochody budżetu państwa – nal.gł.	78 220,29zł
Przekazane na dochody budżetu państwa – odsetki	60 761,84zł

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Na poczet spłaty zadłużenia z funduszu alimentacyjnego przekazanych bezpośrednio od dłużników, jak również za pośrednictwem komorników sądowych odnotowano kwotę w wys. **191 129,06zł. z tego** wysokość kwoty przekazanej na **dochody własne gminy** wyniosła: **52 146,93zł.**

Jednak stan zadłużenia ciągle wzrasta. Na dzień 31 grudnia 2019 r. przedstawia się następująco:

Zaległości FA/BP	=	2 468 530,41
Zaległości FA/JST	=	1 645 759,29
Zaległości FA/Ods	=	1 649 166,89
Zaległości Koszty	=	2 748,80

Ośrodek Pomocy Społecznej ściśle współpracuje z komornikami sądowymi, przekazując im informacje mające wpływ na skuteczność prowadzenia przez nich egzekucji, w szczególności zawarte w wywiadzie alimentacyjnym oraz oświadczeniu majątkowym. Współpraca jest również nawiązana z Powiatowym

Urzędem Pracy w Suchej Beskidzkiej celem aktywizowania zawodowego osób zadłużonych alimentacyjnie. W momencie, kiedy dłużnik nie jest w stanie wywiązać się ze swoich zobowiązań z powodu zadłużenia – pracownik Ośrodka kieruje osobę do Powiatowego Urzędu Pracy w celu rejestracji jako osoba poszukująca pracy. Kolejnym krokiem jest zgłoszenie do Biura Informacji Gospodarczej tj. Infomonitora, Krajowego Rejestru Długów, Krajowego Biura Informacji Gospodarczej - przekazywany jest tam stan zadłużenia dłużników alimentacyjnych zarejestrowanych w tutejszym Ośrodku, u których zadłużenie powstało za okres dłuższy niż 6 miesięcy.

11.3 Zaliczka Alimentacyjna

Zgodnie z art. 43 ust. 1 ustawy z dnia 7 września 2007 r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów (Dz. U. z 2009 r. Nr 1, poz. 7 ze zm.), Dział Świadczeń prowadzi nadal egzekucję należności z tytułu wypłaconych zaliczek alimentacyjnych - aż do ich zaspokojenia na podstawie dotychczasowych przepisów.

Zatem dotychczasowe przepisy mają również zastosowanie do sposobu podziału wyegzekwowanych od dłużnika alimentacyjnego, należności z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej.

Tym samym kwoty wyegzekwowanych z tego tytułu należności podlegają zwrotowi do budżetu państwa w części określonej w art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 22 kwietnia 2005 r. o postępowaniu wobec dłużników alimentacyjnych oraz zaliczce alimentacyjnej (Dz. U. Nr 86, poz. 732 ze zm.), tj. w wysokości 50% wyegzekwowanych od dłużnika należności z tytułu wypłaconej zaliczki alimentacyjnej, zaś pozostała ich część jest dochodem własnym gminy.

W roku 2019 na rzecz spłaty zadłużenia dłużników alimentacyjnych z tytułu wypłaconych **zaliczek alimentacyjnych** odnotowano wpłaty:

- **BP 3608,45zł**

- **JST 3608,42 zł**

Stan zadłużenia ZA/BP = 209 862,70 zł.

Stan zadłużenia ZA/JST = 209 862,75 zł.

Razem stan zadłużenia ZA wynosi: 419 725,45 zł.

XII. Świadczenia wychowawcze – „500+”

Od 1 kwietnia 2016 roku Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje ustawę o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci. W ramach realizacji ustawy przyznawane jest świadczenie wychowawcze, które wynosi 500 zł miesięcznie na dziecko.

Warunki nabywania prawa do świadczenia wychowawczego oraz zasady jego przyznawania i wypłacania określa ustawa o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci (Dz. U. z 2019 r., poz. 2407zpóźn. zm.) tzw. ustawa 500+. Jej celem jest częściowe pokrycie wydatków związanych z wychowywaniem dziecka, w tym z opieką nad nim i zaspokojeniem jego potrzeb życiowych. Burmistrz realizuje zadania dotyczące świadczenia wychowawczego jako zadanie z zakresu administracji rządowej. Świadczenie wychowawcze i koszty jego obsługi są finansowane w formie dotacji celowej z budżetu państwa.

Zgodnie z ustawą 500+ świadczenie wychowawcze przysługuje obywatelom polskim oraz wskazanym w niej kategoriom cudzoziemców – przede wszystkim tym, w odniesieniu do których wynika to z przepisów o koordynacji systemów zabezpieczenia społecznego lub wiążących Polskę dwustronnych umów międzynarodowych o zabezpieczeniu społecznym. Prawo do świadczenia wychowawczego przewidziano dla: matki, ojca, opiekuna faktycznego dziecka (czyli osoby faktycznie opiekującej się dzieckiem, jeżeli wystąpiła do sądu opiekuńczego z wnioskiem o jego przysposobienie) albo opiekuna prawnego dziecka, do dnia ukończenia przez dziecko 18. roku życia.

Ustawodawca określił także zasady ustalania świadczenia za niepełny miesiąc. W przypadku urodzenia dziecka, ukończenia przez nie 18. roku życia lub w sytuacji, gdy dziecko, zgodnie z orzeczeniem sądu, jest pod opieką naprzemienną obydwójga rodziców rozwiedzionych, żyjących w separacji lub żyjących w rozłączeniu, kwotę świadczenia przysługującą za niepełny miesiąc trzeba ustalić, dzieląc wysokość tego świadczenia przez liczbę wszystkich dni kalendarzowych w tym miesiącu, a otrzymaną kwotę należy pomnożyć przez liczbę dni kalendarzowych, za które przysługuje to świadczenie. Kwotę świadczenia za niepełny miesiąc zaokrągla się do 10 groszy w górę.

Wśród istotnych zmian dotyczących realizacji świadczenia wychowawczego (500+) należy odnotować:

- nowelizację od 1 lipca 2019 r. ustawy o pomocy państwa w wychowaniu dzieci: rozszerzającej krąg uprawnionych do świadczenia bez względu na kryterium dochodowe oraz ustalenie alimentów na dziecko od drugiego rodzica w przypadku wniosków składanych przez rodziców samotnie wychowujących dziecko, wydłużającej przejściowo okres świadczeniowy do 31 maja 2021 r.;*

Realizacja świadczeń wychowawczych w okresie od 1 stycznia 2019 do 31 grudnia 2019 roku przedstawiała się następująco:

Struktura wydatków na realizację świadczenia wychowawczego 2019

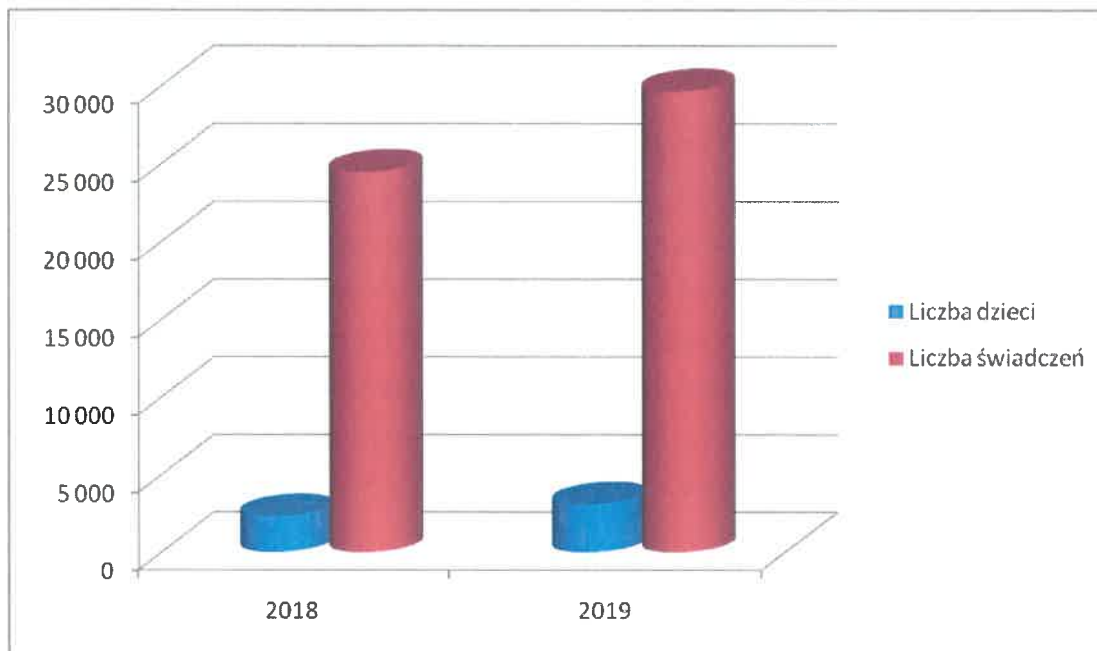
	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota wraz z kosztami obsługi (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
<i>Świadczenie wychowawcze</i>	3 097	29 686	15 019 562,96	500,00
<i>Koszty obsługi</i>			195 070,20	

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Struktura wydatków na realizację świadczenia wychowawczego w 2018 roku

	Liczba dzieci	Liczba świadczeń	Wyplacona kwota wraz z kosztami obsługi (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
<i>Świadczenie wychowawcze</i>	2 312	24 498	12 609 938,00	500,00
<i>Koszty obsługi</i>			189 134,73 zł	

Źródło: opracowanie własne Ośrodka.

Świadczenia wychowawcze

W 2019 roku do Ośrodka Pomocy Społecznej wpłynęło 1980 wniosków, w tym 1076 wniosków w wersji papierowej i 904 wniosków w wersji elektronicznej. Łącznie wypłacono 29 686 świadczeń wychowawczych w tym w ramach koordynacji zabezpieczenia społecznego 1068 świadczeń, na łączną kwotę 15 019 562, 96 zł. W tym też okresie wydano 1861 decyzji administracyjnych oraz informacji, w tym 3 odmowne. Od jednej z wydanych decyzji wniesiono odwołanie do Samorządowego Kolegium Odwoławczego w Krakowie. Samorządowe Kolegium Odwoławcze utrzymało w mocy decyzję wydaną przez Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim.

Zwrot nienależnie pobranego świadczenia 500+ i zwróconego do MUW w Krakowie 9000,00 zł.
Odsetki od zwrotu nienależnie pobranego świadczenia 500+ i zwrócone do MUW w Krakowie 775,84 zł.

W 2019 r. odnotowano wzrost liczby rodzin, wypłaconych świadczeń, jak również wydatkowanej kwoty na świadczenia wychowawcze. Bezspornie jest to spowodowane wprowadzoną w lipcu 2019 r. nowelizacją przepisów dotyczących ustalania prawa do świadczenia wychowawczego, które przysługuje niezależnie od kryterium dochodowego na każde dziecko. Łącznie przyznano 29 686 świadczeń na 3 097 dzieci, co w porównaniu z 2018 rokiem spowodowało zwiększenie liczby dzieci o 33%.

XIII. Świadczenie „Dobry start”

Program „Dobry start” to kolejny program rządowy mający na celu wyrównanie szans edukacyjnych dzieci poprzez wsparcie finansowe dla uczniów rozpoczynających rok szkolny. Warunki nabywania prawa do świadczenia reguluje Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 30 maja 2018 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu „Dobry start”.

Świadczenie „Dobry start” przysługuje w wysokości 300 zł raz w roku na rozpoczynające rok szkolny dzieci do ukończenia 20 roku życia. Dzieci niepełnosprawne uczące się w szkole otrzymują je do ukończenia 24 roku życia. Wsparcie jest udzielane bez względu na dochód. Program obejmuje dzieci wychowujące się zarówno w rodzinach, jak i te przebywające w pieczy zastępczej.

W programie „Dobry Start” obowiązuje uproszczona procedura. Nie ma bowiem konieczności wydania i doręczenia decyzji administracyjnej o przyznaniu świadczenia. Osoby ubiegające się o świadczenie otrzymywały informację o jego przyznaniu na podany we wniosku adres e-mail. W przypadku braku adresu, informację o przyznaniu świadczenia można było uzyskać na stawiennictwo osobiste. Decyzje administracyjne wydawane były jedynie w przypadku odmowy przyznania świadczenia, a także w sprawach nienależnie pobranych świadczeń.

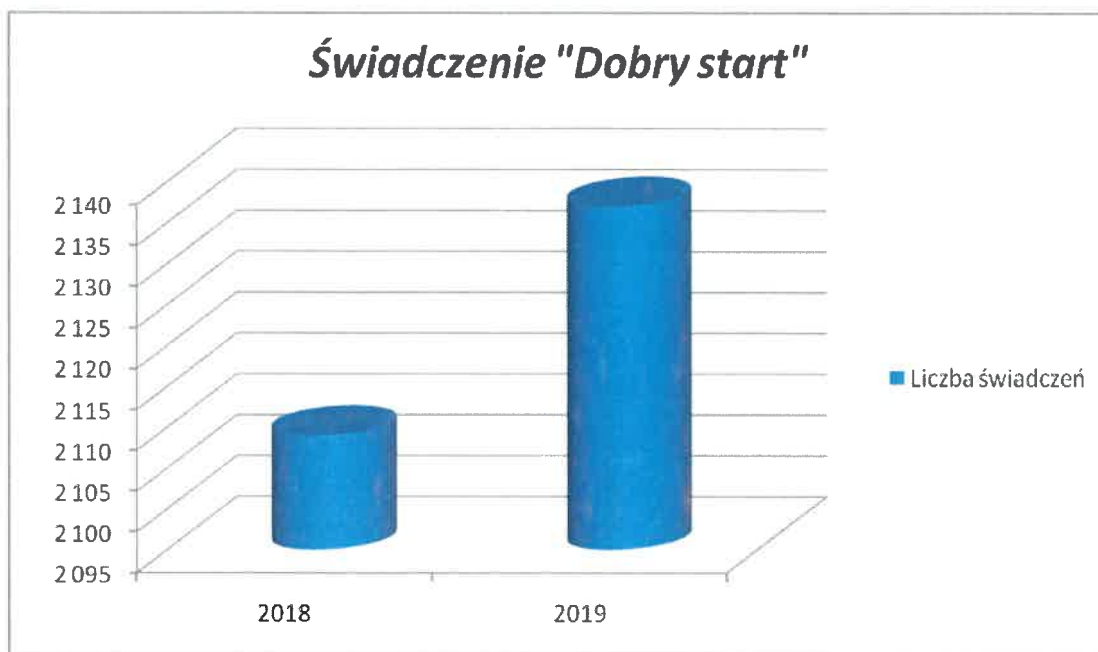
W ramach programu „Dobry start” wypłacono świadczenia dla 2 137 dzieci a wydatkowano na ten cel kwotę 637 800,00 zł.

Zmiany w programie „Dobry start”, które weszły w życie 1 sierpnia 2019 r.:

- możliwość ubiegania się o świadczenie dla uczniów szkół dla dorosłych i szkół policealnych,
- możliwość ubiegania się o świadczenie za pomocą systemu teleinformatycznego udostępnianego przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (PUE – ZUS).

	Liczba świadczeń	Wypłacona kwota (w zł.)	Wysokość świadczenia (w zł.)
„Dobry start”	2 137	637 800,00	300,00
Koszty obsługi		21 214,62	

Zródło: opracowanie własne Ośrodka.

Rządowy program „Dobry start”

Wprowadzone w 2019 roku zmiany przyczyniły się do wzrostu liczby świadczeń w stosunku do roku poprzedniego o 28 świadczeń.

*Na świadczenia „Dobry start” ogółem wydatkowano **659 040,00zł**, z tego na świadczenia **637 800,00 zł**, pozostała kwota **21 240,00zł** to koszty obsługi.*

Podsumowanie

W przedstawionym sprawozdaniu ukazano działania Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Makowie Podhalańskim zrealizowane na przestrzeni 2019 roku. Na zaprezentowane dane zarówno ilościowe jak i jakościowe niewątpliwie wpływ miały zmiany społeczno – gospodarcze kraju, wpływające na zadania pomocy społecznej. Także rozwiązania prawne w obszarze świadczeń rodzinnych polegające na zniesieniu od 01 lipca 2019 r. kryterium dochodowego przy świadczeniu wychowawczym (500+), spowodowały, iż znaczna ilość osób została zakwalifikowana do pobierania tego świadczenia. Program ten po zmianach wpłynął znacząco na poprawę sytuacji finansowej rodzin, stając się ważną częścią domowego budżetu, zwłaszcza rodzin wielodzietnych.

Misją Ośrodka jak zawsze jest efektywne i skuteczne wspieranie mieszkańców Gminy Maków Podhalański według najważniejszych zasad pomocy społecznej tj. zasady pomocniczości, przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, a także wspierania i usamodzielniania osób i rodzin w rozwiązywaniu trudnych sytuacji życiowych. W realizacji zadań nacisk kładziony był także na zapewnienie możliwie najwyższej jakości świadczonych usług, stałe doskonalenie kadry oraz zapewnienie adekwatnych do zidentyfikowanych potrzeb form wsparcia mieszkańców gminy. Podkreślić należy także fakt pozyskania środków zewnętrznych na dwa projekty – unijny pn. „PERSPEKTYWY” oraz projekt socjalny „POMAGAMY ZAUWAŻYĆ – W SOBIE MASZ SIŁĘ” które w ramach zaplanowanych form wsparcia znacząco rozszerzyły ofertę pomocową ośrodka. Nie bez znaczenia był również fakt podejmowanych działań na rzecz osób starszych poprzez właściwe rozeznawanie ich potrzeb, a następnie udzielanie odpowiedniego wsparcia związanego z opieką i aktywnym włączaniem w życie lokalnej społeczności. Przykładem tego typu działań było kierowanie seniorów do Dziennego Domu „Senior +”, a także usługi opiekuńcze, praca socjalna czy pomoc żywnościowa w ramach „POPŻ”. Duże znaczenie w tej kwestii miało również zaangażowanie pracowników socjalnych w rozpropagowanie usług sąsiedzkich w ramach projektu „MAŁOPOLSKI TELE-ANIOL”. Gmina Maków Podhalański w pewnym momencie posiadała największą liczbę skierowań w porównaniu do ościennych miejscowości. Takie rozwiązanie pozwoliło w dużym stopniu ograniczyć środki własne na realizację tego zadania.

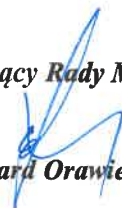
Z kolei „Asystent Osoby Niepełnosprawnej” to nowa forma wsparcia zaplanowana do realizacji w 2020 roku. Mimo to proces rekrutacji asystentów jak i osób niepełnosprawnych pokazał, iż jest to rozwiązanie trafne i zasadne, gdyż liczba osób wymagających takiego wsparcia wykazuje tendencje wzrostowe na przestrzeni ostatnich kilku lat.

Klienci ośrodka coraz częściej przekonują się do nowych form wsparcia i rozwiązań pomocowych, które wykraczają poza podstawowy katalog udzielanych świadczeń. Powodem tego typu tendencji jest uzyskiwanie widocznych efektów, które w znaczący sposób wpływają na komfort życia osób i rodzin. Ośrodek Pomocy Społecznej powoli przestaje być instytucją kojarzoną tylko i wyłącznie z wypłacania

środków finansowych w celu łagodzenia codziennych trudności, a staje się instytucją reagującą na problemy społeczne sięgając do ich przyczyn. Działania aktywizujące – mobilizujące przy właściwej identyfikacji potrzeb są kluczowym mechanizmem mogącym wpływać znacząco na zmiany postaw osób i rodzin doświadczających określonych deficytów w poszczególnych sferach życia.

Przewodniczący Rady Miejskiej

Edward Orawiec

Załącznik Nr 2 do uchwały Nr XVI.141.2020
Rady Miejskiej w Makowie Podhalańskim
z dnia 18 marca 2020 r.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE ZA 2019 R. - MIEJSKIEGO OŚRODKA POMOCY SPOŁECZNEJ
MAKOWIE PODHALAŃSKIM

W

GRUDZIEŃ - 2019

GRUDZIEŃ - 2019 Załącznik Nr 2

PLAN

WYKONANIE

dział rozdział	nazwa	plan	plan - środki własne	plan - środki z dotacji	wykonanie planu - ogółem	wykonanie planu - środki własne	wykonanie planu - środki z dotacji	NIEMWYK. ŚRODKI	% WYKONANIA PLANU OGÓŁEM
851	851 Ochrona zdrowia	1067,00	0,00	1067,00	1065,04	0,00	1065,04	35094,53	99,86%
	85195 Pozostała działalność	1067,00	0,00	1067,00	1065,04	0,00	1065,04	1,96	99,82%
	wydatki bieżące	1067,00	0,00	1067,00	1065,04	0,00	1065,04		
	w tym:								
	1. wydatki bieżące jednostek budżetowych	1067,00	0,00	1067,00	1065,04	0,00	1065,04		
	a. wynagrodzenia i składki od nich naliczane	646,60	0,00	646,60	644,64	0,00	644,64		
	4010 wynagrodzenia osobowe pracowników				537,60				
	4110 składki na ubezpieczenie społeczne				93,87				
	składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy				13,17				
	4120 Fundusz Wsparcia Osób Niepełnosprawnych								
	b. wydatki związane z realizacją zadań statutowych	420,40	0,00	420,40	420,40	0,00	420,40		
	4210 zakup materiałów i wyposażenia				420,40				
852	852 Pomoc społeczna	2568192,52	1226894,00	1341298,52	2555201,17	1216899,46	1338501,71	12991,35	99,89%
	85202 Domy Pomocy Społecznej	293918,00	293918,00	0,00	293917,81	293917,81	0,00	0,19	100,00%
	Wydatki bieżące	293918,00	293918,00	0,00	293917,81	293917,81	0,00	zwrot dotacji do UM - 0,19	
	w tym:								
	1. wydatki bieżące jednostek budżetowych	293918,00	293918,00	0,00	293917,81	293917,81	0,00		
	b. wydatki związane z realizacją zadań statutowych	293918,00	293918,00	0,00	293917,81	293917,81	0,00		
	4330 zakup usług przez jednostki samorządu terytorialnego od innych jednostek samorządu terytorialnego				293917,81				
85213	składki na ubezpieczenia zdrowotne opłacane za osoby pobierające niektóre świadczenia z pomocy społecznej, niektóre świadczenia rodzinne oraz za osoby uczestniczące w zajęciach w centrum integracji	42493,42	0,00	42493,42	41920,42	0,00	41920,42		
	Wydatki bieżące	42493,42	0,00	42493,42	41920,42	0,00	41920,42	573,00	98,65%
	w tym:								
	1. wydatki bieżące jednostek budżetowych	42493,42	0,00	42493,42	41920,42	0,00	41920,42	zwrot dotacji do MUW -573,00	
	b. wydatki związane z realizacją zadań statutowych	42493,42	0,00	42493,42	41920,42	0,00	41920,42	blokada - 0,00	
	4130 składki na ubezpieczenia zdrowotna PS				41920,42				
85214	zasilki i pomoc w naturze oraz składki na	403246,00	140328,00	262918,00	402356,25	140322,19	262034,06	889,75	99,78%

dodatek do zryczkowanej kwoty stanowiącej pomoc									
parishwa w wychowywaniu dzieci									
Wydatki bieżące									
w tym:									
	15019809,00	15019809,00	0,00	15019809,00	15019862,96	0,00	15019862,96	zwrot dotacji do MIUW -246,04 blokada 0,00	
1. wydatki bieżące jednostek budżetowych	195091,00	195091,00	0,00	195091,00	196070,20	0,00	195070,20		
a. wynagrodzenia i składki od nich naliczane	125919,00	125919,00	0,00	125919,00	125916,61	0,00	125916,61		
4010 wynagrodzenia osobowe pracowników					97046,29				
4040 dodatkowe wynagrodzenia roczne					6046,00				
4110 składki na ubezpieczenie społeczne, składki na ubezpieczeni					17911,01				
składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy					2513,31				
4120 Fundusz Wspierania Osób Niepełnosprawnych					2400,00				
4170 wynagrodzenia bezosobowe									
b. wydatki związane z realizacją zadań statutowych	69172,00	69172,00	0,00	69172,00	69153,59	0,00	69153,59		
4210 zakup materiałów i wyposażenia					32872,56				
4260 zakup energii	32 888,00				8100,00				
4270 zakup usług remontowych	8 100,00				0,00				
4280 zakup usług zdrowotnych	140,00				140,00				
4300 zakup usług pozostałych	22 899,00				22898,98				
4360 opłaty z tytułu zakupu usług telekomunikacyjnych	751,00				749,40				
4410 podróże służbowe krajowe	0,00				0,00				
4430 różne opłaty i składki	0,00				0,00				
4440 odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych	2 494,00				2493,48				
4700 szkolenia pracowników niebędących członkami korpusu									
służby cywilnej	1 900,00				1899,17				
3. Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych	14824718,00	14824718,00	0,00	14824718,00	14824492,76	0,00	14824492,76		
3020 wydatki osobowe niezaliczone do wynagrodzeń	0,00				0,00				
3110 świadczenia społeczne	14824718,00				14824492,76				
85502 Świadczenia rodzinne, świadczenia z funduszu		6627895,47	0,00	6627895,47	6627863,43	0,00	6627863,43	zwrot dotacji do MIUW -32,04 w tym: FA-2,39 ŚR-26,89 Św. Rodz -1,20 ZDO-1,56	100,00%
alimentacyjnego oraz składki na ubezpieczenia									
emerytalne i rentowe z ubezpieczenia									
społecznego									
Wydatki bieżące	6627895,47	6627895,47	0,00	6627895,47	6627863,43	0,00	6627863,43		
w tym:									
1. wydatki bieżące jednostek budżetowych	447733,47	447733,47	0,00	447733,47	447727,02	0,00	447727,02		
a. wynagrodzenia i składki od nich naliczane	432748,00	432748,00	0,00	432748,00	432741,55	0,00	432741,55		
4010 wynagrodzenia osobowe pracowników					133065,66				
4040 dodatkowe wynagrodzenia roczne	11545,00				11545,00				
składki na ubezpieczenie społeczne podopiecznych					284603,68				
4110 259466,80									
składki na Fundusz Pracy oraz Solidarnościowy					3527,21				
4120 Fundusz Wspierania Osób Niepełnosprawnych									
b. wydatki związane z realizacją zadań statutowych	14985,47	14985,47	0,00	14985,47	14985,47	0,00	14985,47		
4210 zakup materiałów i wyposażenia					8617,47				
4300 zakup usług pozostałych					6368,00				
4410 podróże służbowe krajowe					0,00				
4430 różne opłaty i składki					0,00				
4440 odpisy na zakładowy fundusz świadczeń socjalnych					0,00				

Wydatki bieżące		27673,47	0,00	27673,47	0,00	27673,47
w tym:						
3. Wydatki na świadczenia na rzecz osób fizycznych		27673,47	0,00	27673,47	0,00	27673,47
4130 składki na ubezpieczenia zdrowotna SR	27673,47					
				27673,47		

sporządził:

zatwierdził:

Przewodniczący Rady Miejskiej
Edward Orawiec

